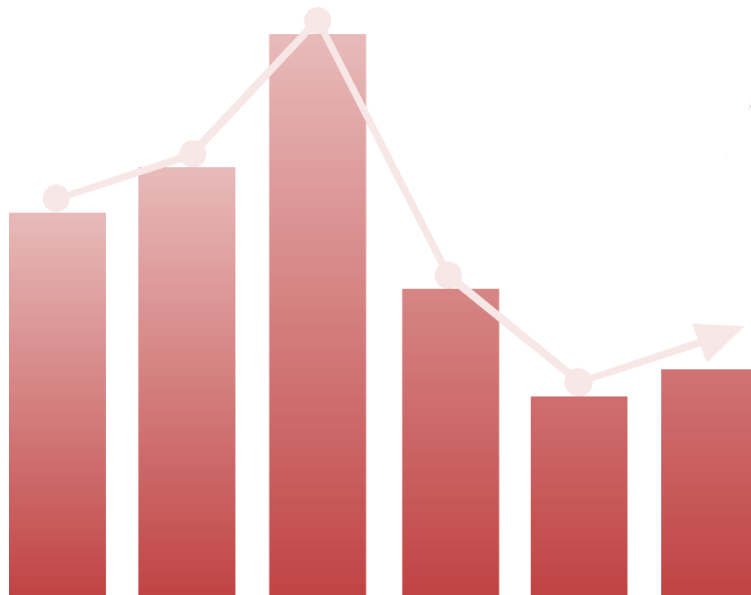

Vështrim krahasues i masave shtetërore kundër inflacionit në Shqipëri, Kosovë, Serbi dhe Mal të Zi (2020-2023)

Botues:

Asociacioni për Iniciativa Demokratike (ADI)

Autorët e analizës:

Milla Stankoviq

Lindita Zuferi

Përkthyes:

Muhamed Sallmani

Dizajni dhe përpunimi:

Qendra për zhvillimin e mediave të bashkësive (MEDIUM)

Përmbajtja e këtij raporti është përgjegjësi e vetme e Asociacionit për Iniciativa Demokratike (ADI) dhe partnerëve të saj, Development Solutions (DeSo) dhe Pulse of Democracy, dhe në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohet se pasqyron pikëpamjet e Ambasadës Zvicerane, Civica Mobilitas ose organizatat që e zbatojnë atë.

Civica Mobilitas është një program i Ambasadës Zvicerane në Maqedoninë e Veriut, e cila zbatohet nga NIRAS nga Danimarka, Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (QMBN) dhe FCG nga Suedia. Qëllimi i programit është që ndryshimet sociale në Maqedoninë e Veriut të udhëhiqen nga një sektor i fuqishëm civil, qytetarë aktivë dhe bashkëpunim i mirë me autoritetet, që rezulton në një menaxhim më transparent, më të përgjegjshëm dhe social përfshirës si në nivel qendror ashtu edhe në atë lokal.

**Vështrim krahasues i masave shtetërore
kundër inflacionit në Shqipëri, Kosovë,
Serbi dhe Mal të Zi (2020-2023)**

Gusht 2023

Përmbajtja

1. Hyrje	1
1.1. Konteksti dhe qëllimi i raportit	1
2. Shënime metodologjike	3
3. Vlerësimet nacionale	4
3.1. Shqipëria	4
3.2. Kosova	8
3.3. Sërbia	13
3.4. Mali i Zi	17
3.5. Diskutim përmbledhës	21
4. Matrica: Masat kundër inflacionit	25
4.1. Shqipëria	25
4.2. Kosova	36
4.3. Serbija	48
4.4. Mali i Zi	60
5. Referencat	72

1. Hyrje

1.1. Konteksti dhe qëllimi i raportit

Periudha e dy viteve të fundit, në fakt nga gjysma e dytë e vitit 2021 e deri më sot, mund të karakterizohet si një kohë sfidash serioze ekonomike, të cilat kulmuan me rritjen e fortë të inflacionit në nivel global. Arsyet e kësaj krize ekonomike janë përgjithësisht të qarta. Arsyeja e parë kryesore ishte pandemia globale në 2020-2021, kur kufizimet e lëvizjes ndërprejnë flukset tregtare globale. Në të njëjtën kohë, shtetet kanë ndërmarrë politika ekspansioniste monetare dhe fiskale për të inkurajuar konsumin dhe për të ruajtur prodhimin dhe vendet e punës. Arsyeja e dytë ishte pushtimi rus i Ukrainës në shkurt 2022. Ajo ka shkaktuar gjithashtu çregullime në tregjet globale për energjinë, ushqimin dhe lëndët dhe produktet e tjera strategjike të papërpunuara.

Inflacioni, i cili ka arritur në shifra dyshifrore në shumë vende të botës, ka goditur veçanërisht vendet më të varfra dhe qytetarët. Në përgjigje të inflacionit, vendet në mbarë botën ndërmorën një gamë të gjerë masash për të parandaluar dhe ulur rritjen e çmimeve, për të inkurajuar konsumin, për të ndihmuar sektorin e biznesit, për të ndihmuar kategoritë vulnerabël të qytetarëve, për të ndihmuar sektorët dhe aktivitetet me rëndësi strategjike. Këto masa përfaqësonin një përgjigje të kombinuar dhe jo gjithmonë koherente ndaj politikave monetare, fiskale, sociale, tregtare, energjetike, të punës dhe të tjera.

Vendet e Ballkanit Perëndimor i përkasin grupit të vendeve me të ardhura mesatare dhe përgjithësisht janë ndër më të varftrat në kontinentin evropian. Ata e ndjenë ndikimin e krizës energjetike dhe të inflacionit në mënyrë të barabartë, madje edhe më fort se fqinjët e tyre më të pasur që janë anëtarë të Bashkimit Evropian (BE). Këto vende iu përgjigjën krizës me paketa masash që synonin mbrojtjen e interesave të përgjithshme apo sektoriale. Disa masa kishin për qëllim të gjithë qytetarët, ndërsa të tjerat u fokusuan në kategori të veçanta, si grupet veçanërisht vulnerabël, pensionistët, të rinjtë, etj. Për më tepër, disa masa lidhen me ekonominë dhe sektorin e biznesit në përgjithësi, ndërsa disa me kategori të veçanta produktesh apo fusha biznesi (p.sh. ushqim, bujqësi, etj.). Disa nga masat kishin për qëllim parandalimin ose kontrollin e rritjes së çmimeve (p.sh. kufizimet e marzheve të fitimit, ngrirjen e çmimeve), ndërsa të tjerat kishin për qëllim ruajtjen e fuqisë blerëse të qytetarëve (rritja e pagës minimale, rritja e pagave dhe pensioneve, etj.). Energjia dhe produktet ushqimore strategjike ishin pa përjashtim në fokus të të gjitha qeverive në rajon.

Qëllimi i këtij raporti është të bëjë një pasqyrë krahasuese të masave kundër inflacionit dhe krizës së përgjithshme ekonomike në katër vende të Ballkanit Perëndimor (në renditje alfabetike): Shqipëri, Kosovë, Serbi dhe Mal të Zi.

Ideja kryesore e raportit është të kontribuojë në debatet dhe analizat e vazhdueshme për luftën kundër inflacionit duke ndihmuar në sigurimin e të dhënave krahasuese. Debatet kombëtare në rajon zakonisht janë përqendruar në masat e marra në nivel kombëtar dhe janë thelluar shumë pak në krahasime me vendet e tjera të rajonit. Për shembull, publiku në Maqedoninë e Veriut di shumë pak për masat e marra në Shqipëri apo Serbi. E njëjta gjë vlen edhe për vendet e tjera të rajonit. Pavarësisht kësaj, krijohet përshtypja se shumë nga masat e prezantuara nga qeveritë janë të ngjashme në katër vendet e përfshira në shqyrtim. Në të njëjtën kohë, do të jetë e qartë për lexuesit se shumë nga masat në këto katër vende janë të ngjashme me masat që u prezantuan në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Është e qartë se qeveritë në rajon kanë reaguar në mënyrë të ngjashme, edhe pse debati publik kryesisht nuk ka përfshirë një rishikim krahasues. Është logjike që të paktën në një farë mase, qeveritë janë të informuar për atë që po bëjnë shtetet e tjera. Ka mundësi që ata të kenë marrë shembuj nga njëri-tjetri dhe ka mundësi që të kenë ndjekur disa shembuj të tretë të pavarur nga njëri-tjetri. Natyrisht, kjo nuk vlen për të gjitha masat. Disa masa janë instrumente standarde të politikës monetare në dispozicion të bankave qendrore. Duhet pasur parasysh se dy nga shtetet në shqyrtim, Kosova dhe Mali i Zi, nuk kanë valuta të tyre. Disa nga masat, si rritja e pagave dhe pensioneve, janë instrumente standarde (ndonjëherë politike) të qeverive në fushën e punës dhe politikës sociale.

Krahas rishikimit krahasues të masave në katër vendet e rajonit, raporti përcjell edhe argumentet kryesore nga debati publik në këto vende në përgjigje të masave të ndërmarra. Në të njëjtën kohë, pikëpamjet dhe argumentet e komunitetit të ekspertëve, opozitës politike dhe publikut të gjerë janë objekt shqyrtimi. Shqyrtimi dhe monitorimi i debateve publike do të plotësojë më tej tablonë e reagimit të vendeve të Ballkanit Perëndimor ndaj inflacionit.

2. *Shënime metodologjike*

Raporti bazohet në një rishikim të mediave kryesore relevante në të katër vendet (Shqipëri, Kosovë, Serbi dhe Mal të Zi), si dhe në një rishikim të burimeve zyrtare të informacionit, siç janë faqet e internetit të qeverive në këto vende. Fokusi bazohet në ngjarjet aktuale, pra vendosja e masave për të luftuar inflacionin dhe krizën e përgjithshme ekonomike dhe energjetike. Theks shtesë i është vënë rishikimit mediatik të argumenteve dhe debateve kryesore rreth masave të paraqitura. Paragrafët përfaqësojnë një përshkrim shterues të çdo raporti apo raporti mediatik që raporton apo diskuton masat. Qëllimi është të dokumentohen faktet e ngjarjes (masat e ndërmarra), kështu që burimet e informacionit (poshtë raportit) shpesh rendisin një burim mediatik që dokumenton ngjarjen (përveç që janë më të shikuara). Sa i përket dokumentacionit të debateve, zakonisht citohen më shumë se një burim, ndaj qasja është konsultimi vetëm me mediat relevante dhe prestigjioze, si dhe të citohen vetëm argumentet kyçe.

Është e rëndësishme të theksohet se raporti nuk analizon efektet e masave të marra në këto katër shtete. Në përgjithësi, deri më tani ka shumë pak informacion dhe/ose analizë për efektet e masave të marra, gjë që është edhe logjike duke qenë se bëhet fjalë për politika aktuale, efektet e të cilave duhet të tregohen më tej në të ardhmen. Në të njëjtën kohë, ne po flasim për efekte, vlerësimi i të cilave është një proces kompleks dhe përfundimet e të cilave rrallë pranohen universalisht.

Teksti përbëhet nga dy pjesë. Në pjesën e parë, raportet për katër vendet e përfshira në shqyrtim trajtohen në mënyrë përshkruese: Shqipëria, Kosova, Serbia dhe Mali i Zi. Pjesa e dytë e raportit përfshin matricat (tabelat) me masat kryesore, burimet e informacionit për masat, argumentet dhe rrjedhat kryesore të debateve publike dhe burimet për atë informacion.

3. Vlerësimet nacionale

3.1. Shqipëria

Gjatë analizës së raportimit të lajmeve për çështjet që lidhen me inflacionin në Shqipëri, janë shqyrtuar saktësisht 34 artikuj, të publikuar nga burime të ndryshme relevante të lajmeve shqiptare si dhe njoftime zyrtare të qeverisë. Më poshtë jepet një përshkrim përshkrues i masave të marra nga qeveria shqiptare për përbalimin e inflacionit, si dhe diskutimi publik që pasoi, në periudhën nga mesi i vitit 2020 deri në maj 2023.

Në prill 2020, qeveria shqiptare miratoi 11 miliardë lekë (nëpërmjet Fondit të Garancisë Sovrane), duke krijuar dy skema brenda fondit. Gjithsej 11 miliardë lekë u ndanë për skemën e parë për pagat e punonjësve. Më pas, qeveria ndau edhe 15 miliardë lekë të tjera për skemën e dytë, me synimin për të ndihmuar bankat e nivelit të dytë, në mënyrë që ato të mund të japin më lehtë kredi për bizneset. (Qendra Shqiptare e Botimeve, 2021a)

Në shkurt 2021, qeveria miratoi Programin për Reformat Ekonomike, i cila përbëhej nga gjithsej 6 propozime:

1. Ruajtja e rritjes së përkohshme të deficitit fiskal dhe borxhit publik, deri në pagimin e kostove të rindërtimit si pasojë e tërmetit të vitit 2019;
2. Inspektimi dhe miratimi i të gjitha investimeve të bëra me fonde publike në bazë të kriterëve minimale;
3. Monitorimi i stabilitetit financiar pas pandemisë;
4. Mbështetja e bizneseve të prekura nga pandemia, veçanërisht bizneseve të vogla, si dhe individëve që punojnë si tregtarë individualë;
5. Përshpejtimi i legjislacionit për mbështetjen e punësimit deri në përfundimin e efekteve të pandemisë. (Qendra Shqiptare e Botimeve, 2021b)

Në janar 2022, Ministri i Financave dhe Ekonomisë njoftoi se do të jepen 4 miliardë lekë për Fondin e Garancisë Sovrane, për të mbështetur fermerët. U bë e ditur se pagesat do të kryhen në 4 vitet e ardhshme, për të lehtësuar procesin e aksesit në kredi. (Faqja zyrtare e Ministrisë së Financave të Shqipërisë, 2022)

Qeveria mbrojti masën dhe argumentoi se bujqësia duhet të jetë prioritet kur bëhet fjalë për politikat ekonomike, duke qenë se ajo përfaqëson 20% të PBB-së totale të vendit. Edhe pse u premtuan 4 miliardë lekë, në vitin e parë u pagua vetëm një miliard, duke përfituar 6000 fermerë. (Oranews, 2022; Monitor, 2022a)

Në mars 2022, qeveria shqiptare prezantoi Paketën e Rezistencës Sociale, e cila përfshinte propozimet e mëposhtme të reformës:

- Subvencionet për energjinë elektrike;
- Subvencionet ushqimore;
- Rritja e pagës minimale;
- Përgjysmimi i tatimit mbi të ardhurat;
- Rritja e pensioneve;
- Mbështetje për fermerët;
- Mbështetje e transportit publik;
- Ngritja e Këshillit të Transparencës (Faqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Shqipërisë, 2022).

Pas shpalljes së paketës së parë të masave të rezistencës sociale, kryeministri i Shqipërisë, Edi Rama, zhvilloi takime me pensionistët dhe theksoi fokusin e qeverisë në zgjidhjen e problemeve të tyre, si dhe në kategoritë e tjera të rrezikuara të qytetarëve.

Megjithatë, shqetësimet u shprehën përmes debateve publike për kriteret, si dhe për realizimin e rritjes së pensioneve pas zbatimit të paketës së parë. Disa pensionistë pohuan se nuk kishin marrë kurrë pensione më të larta dhe se të dhënat për kushtet e tyre të jetesës ishin regjistruar gabimisht në regjistrat zyrtarë (p.sh. disa pensionistë jetonin vetëm, duke përfaqësuar kështu një nën-kategori marrësish që konsideroheshin se jetonin me dikë tjetër) . (ABC News AL, 2022; Rrugapress AL, 2022)

Gjithashtu, në mars 2022, Kuvendi i Shqipërisë miratoi aktin normativ që formalisht themeloi Këshillin e Transparencës. Në akt janë përcaktuar edhe rregullat për monitorimin dhe transparencën e çmimeve të disa produkteve ushqimore bazë, si dhe të mallrave të tjera përkatëse. (Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022a)

Në fillim të prillit 2022 u publikua lista zyrtare e ushqimeve që do të jenë nën vëzhgim: miell, vaj luledielli, sheqer dhe oriz. (Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022b)

Para këtij vendimi, ministri i Ekonomisë e kishte shpallur tashmë nismën. Pak javë pas deklaratave të ministrit dhe pas krijimit të Këshillit të Transparencës, janë paralajmëruar penaltete për të gjitha kompanitë dhe individët që do të abuzojnë me çmimet. Gjobat varionin nga 1 deri në 10 milionë lekë. (Dritare, 2023; Botasot, 2023)

Gjatë vitit 2022, ekonomia shqiptare ka vijuar të rimëkëmbet fuqishëm, pavarësisht rritjes së çmimeve të ushqimeve dhe energjisë. (Grupi i Bankës Botërore, 2023)

Në fillim të majit 2022, Këshilli i Transparencës caktoi marzhet për miellin. Më vonë atë muaj, qeveria akordoi 3 miliardë lekë për fondin e garancisë sovrane, me qëllim që të ndihmonte bizneset që ofrojnë produkte bazë. Kjo masë u zbatua me ndihmën e 4 bankave të nivelit të dytë në Shqipëri dhe synonte veçanërisht importuesit e produkteve bazë. (Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022c; Oranews, 2022b, Shqiptarja, 2022)

Në fund të qershorit 2022, Këshilli i Transparencës caktoi marzhet për produktet tjera bazë dhe në fillim të gushtit të po këtij viti, këshilli rishikoi marzhet. (Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022d; Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022e)

Më pas, qeveria prezantoi paketën e dytë të rezistencës sociale. Paketa me vlerë 43.1 miliardë lekë (rreth 380 milionë euro) synonte sektorin e prodhimit, transportin, si dhe subvencionet për energjinë elektrike për përdorim shtëpiak dhe komercial.

Paketa e dytë përmbante këto reforma:

- Rritja e pensioneve me 6%;
- Rritja e pagave në administratën publike me 7%;
- Rritja e pagave të punonjësve të policisë dhe policisë së burgjeve përkatësisht me 5,560 lekë (rreth 50 euro) dhe 10,548 lekë (rreth 90 euro);
- Rritja e pagave të nëpunësve publikë me 5000 lekë (rreth 40 euro);
- Rritja e pagës minimale në 34,000 lekë (rreth 300 euro);
- Ndarja e 500 milionë lekëve shqiptare (rreth 4.5 milionë euro) për 34 mijë fermerë për karburant, si dhe 500 milionë lekë për drithërat;

- Ndhimë financiare për prodhimin e peshkut prej 200 milionë lekësh (rreth 1.5 milionë euro). (Faqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Shqipërisë, 2022)

Duke marrë parasysh numrin e madh të monopoleve dhe oligopoleve në Shqipëri në industri të ndryshme, kritikuesit e paketës së dytë besonin se nga uljet e taksave do të përfitonin vetëm pak korporata. Për ta bërë masën më efektive, u propozua që të merren masa të veçanta për ekonominë lokale dhe të zgjerohet fusha e subvencioneve për energjinë elektrike.

Sipas disa analistëve, aspektet pozitive të masës kanë të bëjnë me mbështetjen financiare që u jepet qytetarëve, adresimin korrekt të nevojave të individëve dhe kompanive, si dhe kohën e duhur në të cilën ofrohet ndihma.

Megjithatë, fakti që nuk ishin parashikuar masa për mbështetjen e studentëve u konsiderua si dobësi. Më tej, sipas disa opinioneve, rritja e pensioneve dhe ndihma financiare për qytetarët vulnerabël u konsiderua një masë jo veçanërisht e nevojshme. Përveç kësaj, qeveria është kritikuar për përdorimin e procedurave të ndërlikuara për të marrë përfitime. (Monitor, 2022b; Citizens Channel, 2022)

Në shtator 2022, qeveria shqiptare bëri ribalanc buxhetin dhe rriti shpenzimet publike me 13 miliardë lekë (mbi 100 milionë euro) në përgjigje të rritjes së çmimeve. Me ndihmën e kësaj mase, pensionet u rritën edhe një herë, me 9.5%. (ATA, 2022)

Opozita e kritikoi këtë masë dhe e konsideroi të paefektshme. Deputetët e opozitës theksuan kufirin e çmimit të energjisë elektrike, të cilin qeveria nuk pranoi ta zbatojë, si dhe mungesën e diversifikimit të sektorit të energjisë elektrike. Opozita kritikoi gjithashtu mungesën e vullnetit të qeverisë për të taksuar prodhuesit e mëdhenj të karburantit dhe energjisë elektrike. (Scantv, 2022; Balkanweb, 2022)

Në fund të marsit 2022, Këshilli i Transparencës vendosi të rregullojë çmimet e karburanteve dhe gazit natyror. Këshilli i Transparencës ndryshoi disa herë çmimet e produkteve bazë në të njëjtin vit, përfshirë karburantet, dhe çmimet shpesh luhateshin. Ndryshimi i fundit ishte në fillim të majit, kur këshilli vendosi ndryshimin e çmimit të naftës. (Faqja zyrtare e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë Shqiptare, 2022) Vendimi i fundit u pa si një përpjekje e partisë për të korruptuar qytetarët përpara zgjedhjeve. (Posta Shqiptare, 2022; Balkanweb, 2023).

3.2. Kosova

Në kuadër të analizës së lajmeve për çështjet që kanë të bëjnë me inflacionin në Kosovë, janë shqyrtuar saktësisht 42 artikuj, të publikuar nga burime të ndryshme relevante të lajmeve në Kosovë, si dhe njoftime zyrtare të qeverisë. Në vijim jepet një përshkrim përshkrues i masave të ndërmarra nga qeveria e Kosovës për trajtimin e inflacionit, si dhe diskutimi publik që pasoi ato, në periudhën nga mesi i vitit 2021 deri në fund të vitit 2022.

Në qershor të vitit 2021, qeveria e Kosovës vendosi të kompensojë shumën e marrë nga fondi pensional, e cila ishte 101,772,415.81 euro. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2021)

Ky vendim erdhi si përgjigje ndaj një vendimi të mëhershëm të qeverisë së Kosovës që u mundësonte qytetarëve të tërheqin 10% të kursimeve të tyre pensionale për të stimuluar konsumin dhe për të zbutur goditjen e pasivitetit ekonomik gjatë karantinave të Covid-19. (Faqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2020)

Iniciativa, e cila u zbatua nga dy qeveri të njëpasnjëshme, u mbështet në përgjithësi nga publiku i gjerë. Instituti i Politikave të Zhvillimit publikoi gjithashtu një raport në mbështetje të kësaj inicijative. Është thënë se masa nuk do të destabilizojë ekonominë në Kosovë. Përkundrazi, kur është fjala për shumicën, kjo masë kishte për qëllim uljen e ekonomisë joformale në Kosovë. (Instituti për Politikën e Zhvillimit, 2020; Telegraphs, n.d.)

Në korrik 2021, qeveria e Kosovës miratoi pakon e rimëkëmbjes ekonomike, në vlerë prej 420 milionë euro. Paketa përbëhej nga disa masa që synonin rimëkëmbjen e ekonomisë pas krizës së Covid-19, por nuk pati masa që adresonin drejtpërdrejt rritjen e çmimeve. Megjithatë, paketa ndau fonde për disa sektorë të ndryshëm dhe për grupe të caktuara demografike. Janë ofruar edhe subvencione për bujqësi dhe turizëm bujqësor, dhe shuma totale ishte 420 milionë euro. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2021)

Me disa vendime të mëpasshme, qeveria rriti të ardhurat e përfituesve dhe pensionistëve. Këto pagesa shtesë arritën në 30% për ata që marrin pension më të ulët ose pagesë sociale prej 100 euro. Vlera totale e masës ishte 17 milionë euro. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2021)

Ministri i Financave deklaroi se paketa e rimëkëmbjes ekonomike mbështet pesë kategori për të siguruar punësim. Megjithatë, nuk kishte një afat kohor për zbatimin e paketës. Ndërkohë, opozita ka thënë se zbatimi i planit po prolongohet të zbatohet në periudhën parazgjedhore, por edhe se vetë paketa nuk është e qëndrueshme dhe varet në masë të madhe nga borxhi publik. Dyshime kishte edhe për ndarjen e fondeve për paketën nga buxheti i shtetit për vitin 2022. Anëtarët e partive opozitare pohuan se në vend të 450 milionë eurove të premtuara, qeveria ka paguar vetëm 127 milionë euro. Sipas analizave të institutit GAP nga Prishtina, qeveria ka shpenzuar gjithsej 212,253,800 euro si pjesë e pakos së rimëkëmbjes në periudhën korrik-dhjetor 2022. (Telegrafi, 2023; Klekixo, 2021; Instituti Gap, 2023)

Në dy raste, në periudhën janar-shkurt 2022, qeveria e Kosovës ka marrë masa për stabilizimin e çmimit të energjisë elektrike. Ajo ndau 10 milionë euro për të zbutur çmimin gjatë krizës energjetike. Më pas, qeveria vendosi të subvencionojë çmimin e energjisë elektrike me 90 milionë euro shtesë, duke pasur parasysh rritjen drastike të energjisë elektrike të importuar. Subvencionet erdhën në kohën e krizës së rëndë energjetike në Kosovë me ndërprerje të mëdha të energjisë elektrike dhe rritje të vazhdueshme të çmimeve. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022a; Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022b)

Megjithatë, shumë qytetarë dhe anëtarë të shoqërisë civile janë shprehur se rryma e subvencionuar nuk ishte e mjaftueshme për të përballuar krizën. Deri në fund të vitit, qeveria gjermane dhe Bashkimi Evropian kanë premtuar ndihmë. (Koha, 2022a; Koha, 2022b; Koha, 2022c)

Në mars të vitit 2022, qeveria e Kosovës vendosi të vendosë një kufi për çmimin e naftës dhe derivateve të naftës. U vendos që marzhi maksimal i fitimit për naftën të ishte 4% për blerjet me shumicë dhe 6% për shitjet me pakicë. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022c)

Në qershor 2023, qeveria vendosi të ndryshojë marzhin e fitimit për naftën në 2% për blerjet me shumicë dhe 12 cent për shitjet me pakicë. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022)

Shitësit e naftës nuk kanë mbetur të kënaqur me vendimin pasi sipas tyre një masë e tillë bie ndesh me parimet e tregut. Ata pretenduan se masa do t'i falimentonte. Partitë opozitare i kërkuan qeverisë uljen e normës së akcizës dhe TVSH-së.

Vendimi për rregullimin e çmimeve të naftës skadoi në nëntor 2022, por qeveria ka njoftuar se mund të vendoset një rregullore e re në të ardhmen nëse çmimet rriten në mënyrë të pakontrolluar. (Radio Evropa e Lirë Kosovë, 2022a; Klekixo, 2022a)

Në prill 2022, qeveria ndaloi përkohësisht eksportin e produkteve bazë bujqësore për përdorim të përditshëm. Vendimi ishte i vlefshëm deri në shtator të të njëjtit vit pasi qeveria vlerësoi se kishte furnizim të mjaftueshëm në tregun vendas. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022e) Ministri i Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, duke folur në emër të qeverisë, deklaroi se vendimi ishte i nevojshëm duke marrë parasysh rritjen e çmimeve dhe mundësinë që eksportet të dëmtojnë furnizimin vendas.

Gjatë muajit shkurt të vitit 2022, para miratimit të këtij vendimi, Kosova kishte eksportuar mallra në vlerë prej rreth 65.2 milionë euro, ndërsa importi i mallrave ishte 414.7 milionë euro.

Vendimi për ndalimin e eksporteve u motivua pjesërisht nga mungesa e rezervave shtetërore, si dhe nga "paniku" i grumbullimit të produkteve bazë nga qytetarët. Pak javë më vonë, pas vendimit për ndalimin e eksporteve, prodhuesit kërkuan nga qeveria që ta rishqyrtojë vendimin, pasi sipas tyre, furnizimi në Kosovë ishte i kënaqur dhe nuk kishte nevojë që produktet të mbaheshin në vend. (Klekixo, 2022b; Radio Evropa e Lirë Kosova, 2022b; Radio Evropa e Lirë Kosova, 2022c)

Në prill 2022, ministri i Financave njoftoi se qeveria kishte nënshkruar dokumente me 39 organizata për të shpërndarë pako ushqimore për familjet në nevojë. Shuma totale e masës ishte 1.7 milionë euro. (Koha, 2022)

Në gusht të vitit 2022, qeveria e Kosovës vendosi të detyrojë shërbimin e prokurimit publik të energjisë elektrike që të llogarisë kostot e konsumatorëve në atë mënyrë që qeveria të subvencionojë gjysmën e sasisë së kursyer të energjisë elektrike, me çmim referencë të muajve të njëjtë të një viti më parë. Qeveria ndau 41 milionë euro për subvencionimin e energjisë elektrike për konsumatorët. Me fjalë të tjera, me ndihmën e kësaj mase, qeveria synoi të motivonte konsumatorët për të kursyer energjinë elektrike. Nëse një faturë mesatare për energjinë e

konsumuar do të ishte 70 euro në gusht 2021 dhe e njëjta do të ishte 60 euro në gusht 2022, qeveria do të siguronte 20 euro për të paguar të njëjtën faturë, ndërsa konsumatori do të duhej të paguante vetëm 40 euro. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022f)

Më pas janë ndarë edhe 19 milionë euro për subvencionimin e energjisë elektrike. Vendimi për subvencionimin e energjisë elektrike filloi me zbatimin në shtator të vitit 2022. (Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022e)

Ministri i Financave, duke folur në emër të qeverisë, tha se nga masa do të përfitojnë mbi 300 mijë familje. (Kosovo Energy, 2022)

Megjithatë, ndonëse përgjithësisht masa pati mbështetje, ekspertët e energjisë argumentuan se një masë e tillë duhet të jetë vetëm pjesë e një strategjie më të madhe për të kursyer energjinë elektrike. Një nga masat e propozuara ishte izolimi i banesave. (Koha, 2022d)

Subvencionimi përfundoi në prill të vitit 2023, kur gjatë një konference për media, ministri i Financave deklaroi se Kosova ka kursyer deri në 88 milionë euro që përndryshe do të ishin investuar në importimin e energjisë elektrike. Gjithashtu, ministri u shpreh se edhe pse masa përfundon në prill, do të pasojnë masa të reja, të mbështetura nga BE. (Koha, 2022e)

Në prill të vitit 2022, qeveria njoftoi se planifikon të ndajë 100 milionë euro për të mbështetur disa kategori të ndryshme qytetarësh që kanë nevojë për ndihmë. Vendimi për zbatimin e kësaj mase u mor një muaj më vonë, kur u miratuan edhe disa masa të tjera si pjesë e paketës së rimëkëmbjes ekonomike që synon të luftojë inflacionin.

Masat ishin: subvencionimi i energjisë elektrike, rritja e pensionit me 100 euro, mbështetje tre mujore për bizneset që pranojnë të rrisin pagën e punonjësve me 100 euro (qeveria do të paguante gjysmën e shumës), rritja e pagave në administratën publike me 100 euro një pagesë mujore prej 50 euro për të gjithë punonjësit në sektorin e transportit publik deri në fund të të njëjtit vit, si dhe një ndihmë prej 100 euro për studentët në nëntor të po këtij viti. (Klekixo, 2022c)

Vendimi u vlerësua nga një pjesë e madhe e përfituesve të ndihmës financiare, sipas asaj që mund të vërehet nga debatet publike. Megjithatë, kishte ende skepticizëm, ndaj disa opinione bazoheshin në faktin se kjo lloj shpërndarje e parave për qytetarët nuk çon në zgjidhje afatgjatë

të problemit të inflacionit. (Bashkimi i Sindikatave të Pavarura të Kosovës, 2022; Radio Evropa e Lirë Kosovë, 2022)

Në tetor 2022, Ministri i Ekonomisë prezantoi masat e subvencionimit për blerjen e pajisjeve me efikasitet energjetik, duke pretenduar se me këto masa do t'i kursente shtetit mbi 12 milionë euro. Sipas ministrisë, pajisjet që do të subvencionoheshin përfshinin bojler, pelet, briketa, pompa që ulin konsumin me 30%, kondicionerë efikasë, dru dhe pajisje të tjera, për familjet që kanë nevojë për ndihmë. (Koha, 2022h)

Qeveria deklaroi se qëllimi përfundimtar i masës është të ulë çmimet e faturave të energjisë elektrike të konsumuar dhe të sigurojë një furnizim të qëndrueshëm me të. Mirëpo, qeveria u kritikua për zbatimin me vonesë të masës, duke pasur parasysh se një pjesë e madhe e qytetarëve tashmë kishin rezervuar dru zjarri për periudhën e ardhshme të ngrohjes. (Radio Evropa e Lirë Kosovë, 2022d)

Në tetor të vitit 2022, Kuvendi i Kosovës miratoi projektligjin për vendosjen e një kufiri të përkohshëm në çmimin e ushqimeve bazë: drithërat, miellin, orizin, makaronat, vajin e lulediellit, qumështin, kripën, vezët, pulën, sheqerin, si dhe produktet për higjienën bazë. (Uebfaqja zyrtare e Kuvendit të Kosovës, 2022)

Në nëntor 2022, kuvendi kreu leximin e dytë të projektligjit dhe u miratua. (Klekixo, 2022)

Sipas partisë në pushtet, ligji kishte për qëllim rregullimin e cmimeve të produkteve thelbësore për konsumatorët në një kohë të destabilizimit të tregut. Por para miratimit të projektligjit, partitë opozitare kërkuan rishikimin e tij për shkak të shkeljes së parimeve të ekonomisë së tregut.

Pas miratimit, njëra nga partitë opozitare (LDK - Lidhja Demokratike e Kosovës) e çoi çështjen në Gjykatën Kushtetuese, duke pretenduar se ligji i dëmton ndërmarrjet e vogla dhe të mesme. Si pasojë e kësaj, në kuvend u ngritën debate mes qeverisë dhe opozitës.

Sipas një raporti të përgatitur nga Banka Botërore, tronditja ekonomike e shkaktuar nga pushtimi rus i Ukrainës dhe kriza energjetike e lidhur me të, ndikuan në aktivitetin ekonomik në Kosovë gjatë vitit 2022, por ekonomia tregoi shenja elasticiteti. (Grupi i Bankës Botërore, 2023)

3.3. *Sërbia*

Gjatë analizës së lajmeve për çështjet që kanë të bëjnë me inflacionin në Republikën e Serbisë, janë shqyrtuar saktësisht 34 artikuj të publikuar nga burime të ndryshme relevante të lajmeve serbe. Në vijim jepet një përshkrim përshkrues i masave të ndërmarra nga qeveria serbe për përballimin e inflacionit, si dhe diskutimi publik që pasoi, në periudhën nga viti 2021 deri në maj 2023.

Në janar 2021, qeveria serbe filloi zbatimin e një pakete masash ekonomike që synonin përafrimin e politikës së brendshme ekonomike serbe me masat e BE-së. Në lidhje me inflacionin u diskutua për një paketë mbështetjeje ekonomike prej rreth 2 miliardë eurosh.

Duke filluar nga dhjetori 2020 dhe gjatë tremujorit të parë (Q1) të vitit 2021, niveli i normës së interesit u mbajt në nivelin 1,0%. (Uebfaqja zyrtare e Qeverisë së Republikës së Serbisë, 2021)

Më tutje, si pjesë e paketës, duke filluar nga shkurti i vitit 2021, qeveria u mundësoi qytetarëve një platformë regjistrimi për pagesën e njëhershme prej 60 euro, ku qytetarët pensionistë si dhe popullata e rrezikuar sociale do t'i merrnin mjetet automatikisht, pa regjistrim paraprakisht. Debati publik për paketën e masave ekonomike u prit me një dozë skepticizmi, për shkak të dështimit të qeverisë për të përballuar krizën energjetike dhe inflacioniste të një viti më parë. (Banka Kombëtare e Serbisë, 2021; B92, 2021)

Gjithashtu, ndihma e njëhershme për qytetarët u cilësua si populiste dhe si një barrë shtesë për borxhin e përgjithshëm shtetëror. Ekonomistë dhe personazhe të tjerë publikë dhe ekspertë argumentuan se procesi duhet të jetë më selektiv dhe të synojë drejtpërdrejt qytetarët që kanë vërtet nevojë për ndihmë financiare, në vend që t'i jepet ndihmë kujtdo që e kërkon, gjë që rëndon më tej shtetin. (DW, 2021; The Standard, 2021)

Duke filluar nga fillimi i dhjetorit 2021, qeveria e Republikës së Serbisë ka “ngrirë” çmimet e disa ushqimeve bazë – masë kjo e vlefshme për 60 ditë. Çmimet e ngrira janë përshtatur me çmimet e regjistruara më 15 nëntor të po këtij viti. Dënimet e dhura ishin parashikuar për mos respektim të masës, si dhe për kompanitë që do të vazhdonin me llogaritjen e rregullt të marzhit të fitimit për të njëjtat produkte. (Danas, 2021a)

Në të njëjtën periudhë, qeveria e Serbisë miratoi një vendim për çmimin e energjisë elektrike për furnizim rezervë me energji elektrike në mënyrë që t'u ndihmojë qytetarëve që nuk kanë furnizim të garantuar me energji elektrike pas 1 dhjetorit 2021. Masa përcaktoi çmimin e energjisë elektrike për kompanitë që kanë nënshkruar kontrata për furnizim rezervë me energji elektrike, me qëllim që të mundësohet funksionimi i pandërprerë i bizneseve të tyre, si dhe të krijohen kushte për ruajtjen e ambientit të dëshiruar ekonomik. Qeveria vendosi që çmimi i ri të jetë i vlefshëm deri në stabilizimin e situatës me bursë. (Blitz, 2021)

Në dhjetor të vitit 2021, gjatë konferencës vjetore për shtyp, Presidenti i Republikës së Serbisë, Aleksandar Vuçiq, njoftoi se të rinjtë e moshës 16 deri në 30 vjeç do të marrin një pagesë 100 euro në vitin e ardhshëm. Po ashtu, presidenti paralajmëroi mbështetje financiare prej 85 euro për të gjithë punëtorët mjekësorë, si dhe një pagesë prej 170 eurosh për pensionistët. (Al Jazeera Balkans, 2021b) Skepticizmi edhe një herë mbizotëroi në debatin publik. Ndhima e njehershme u karakterizua si premtim parazgjedhor ndaj elektoratit dhe si masë populiste. Ekspertët argumentuan se qeveria duhet të ofrojë masa reale për të ndaluar inflacionin. (E re, 2021)

Në fillim të shkurtit 2022, qeveria vendosi çmimin e naftës dhe produkteve të naftës për të parandaluar ndërprerjen e furnizimit, si dhe për të ruajtur standardin e jetesës. Në fillim të prillit 2022, qeveria serbe miratoi një rregullore të re për të kufizuar çmimin e derivateve të naftës, identike me atë ekzistuese, e vlefshme deri në fund të prillit të të njëjtit vit. Produktet e naftës iu nënshtruan disa rregullave të tjera të qeverisë gjatë vitit 2022. (Radio Evropa e Lirë Serbi, 2022a; Al Jazeera Balkans, 2022a)

Në gusht të vitit 2022, qeveria e Republikës së Serbisë miratoi strategjinë fiskale për vitin 2023, me projeksione për vitin 2024 dhe 2025, duke garantuar suksesin e synimeve themelore të qeverisë në përcaktimin e politikës ekonomike dhe fiskale. Gjithashtu, është miratuar një zgjidhje për çështjen me kompaninë publike "Electroprivreda Srbije". Zgjidhja propozonte një çmim për furnizimin me energji elektrike për ata që nuk kanë furnizim të garantuar me energji elektrike nga 1 korriku deri më 31 gusht 2022. (RTV, 2022) Kur bëhet fjalë për opinionin e ekspertëve, sipas një raporti të përgatitur nga Banka Evropiane, performanca e fortë e të ardhurave dhe shpenzimet e kontrolluara kanë ulur deficitin fiskal në 3.1 për qind deri në vitin 2023. (Grupi i Bankës Botërore, 2023)

Ministri i Financave i Republikës së Serbisë më 16 qershor njoftoi për rritje dyshifrore të pensioneve në vend. U njoftua se rritja do të krahasohej në dy raste, në tetor/nëntor dhe në janar

dhe do të shënonte një rritje prej 18 deri në 20%. (Uebfaqja zyrtare e Qeverisë së Republikës së Serbisë, 2022a)

Masa u kritikua nga ekspertët, të cilët argumentuan se në vend të rritjes së pensioneve, qeveria duhet t'i kushtojë vëmendje rritjes së normës së inflacionit, në mënyrë që pensionet e rritura të mos "hahen" nga çmimet e larta të ushqimeve dhe ilaçeve, të cilat konsumohen shpesh nga pensionistët. (Politikë, 2022)

Në gusht 2022, pati një rritje të normës bazë të interesit për herë të pestë në të njejtin vit. Banka Popullore e Serbisë miratoi gjithashtu një paketë masash që detyronin bankat që të mos rrisin çmimin e shërbimeve të tyre gjatë vitit të ardhshëm. Asociacioni i bankave serbe deklaroi se marrëveshja ndërmjet bankave dhe Bankës Popullore është një përpjekje për të kontribuar në mbrojtjen e standardit të jetësor.

Rritja e normës së referencës filloi në prill 2021 dhe u zhvillua si më poshtë:

- Prill, 2021: 0.50% rritje
- Maj/Qershor, 2021: 0,50% rritje
- Korrik, 2021: 0.25% rritje
- Gusht, 2021: 0.25% rritje
- Shtator, 2021: 0.50% rritje
- Tetor, Nëntor dhe Dhjetor 2021: rritje prej 0,50% në muaj
- Janar, Shkurt dhe Mars, 2022: rritje prej 0.25% në muaj (Al Jazeera Balkans, 2022b; Euronews Serbia, 2022)

Rritja e normës referencë u konsiderua si një masë e domosdoshme, si një nga instrumentet bazë të politikës monetare të Republikës së Serbisë. Ekspertët paralajmëruan "huamarrje të shtrenjta", sidomos kur bëhet fjalë për kredinë për banesa, por gjithsesi u konsiderua si një masë e domosdoshme që nuk mund të shmanget në situatën aktuale. (Euronews Serbia, 2022; Business Telegraph, 2022a)

Më 1 dhjetor 2022, qeveria vendosi të ngrijë çmimet e ushqimeve bazë për herë të dytë që nga ngrirja e fundit e çmimeve në korrik dhe gusht 2022. Në të njëjtin muaj, qeveria ngriu edhe çmimet e naftës dhe derivateve të naftës. Gjithashtu, për të parandaluar mungesën e naftës, qeveria ndaloi eksportin e karburantit Euro Diesel. Qytetarët mendonin se karburanti ishte i rëndësishëm, por jo i vetmi problem. Përveç kësaj, ekspertët argumentuan se çmimi i rregulluar nuk mbulon kostot e blerjes dhe shpërndarjes dhe se kjo masë mund të çojë në mbylljen e pikave lokale të karburantit. (Al Jazeera Balkans, 2022c; Faqja zyrtare e Qeverisë së Republikës së Serbisë, 2022b; Radio Evropa e Lirë Serbia, 2022b)

Në fillim të vitit 2023, çmimet e ushqimeve bazë u ngrinë sërish. Fillimisht u vendos që çmimet e reja të vlejné deri në fund të shkurtit të vitit të ardhshëm, por vendimi u rishikua që çmimet e reja të vlejné deri në fund të prillit të vitit të ardhshëm. (Paragrafi, 2023; Danas, 2023a; Business Telegraph, 2023)

Masa në përgjithësi u prit me mbështetje, megjithëse ekspertët argumentuan se nuk mjaftonte thjesht ngrirja e çmimeve, por qeveria duhet të gjejë një mënyrë për të ulur çmimet në mënyrë natyrale.

Një nga idetë e propozuara nga ekspertët ishte hartimi i një ligji sistematik për të rregulluar çmimin e prodhimit në bujqësi. Gjithashtu, ekspertët pohuan se ngrirja e vazhdueshme e çmimeve krijon iluzionin se inflacioni në Serbi po bie, ndërsa në realitet ai është i padukshëm vetëm për shkak të “korigjimit” të çmimeve. Masa u konsiderua joadekuate kur bëhet fjalë për planifikimin, zgjidhjet afatgjata. Debatet vazhduan gjatë gjithë muajit maj dhe pika kryesore ishte se një rënie minimale e çmimeve nuk përbën deflacion. (Sputnik, 2023; Danas, 2023b; H1, 2023a)

Në mars 2023, Banka Kombëtare e Republikës së Serbisë ngriti normën bazë të interesit për të parandaluar inflacionin e mëtejshëm. Banka Popullore deklaroi se projeksionet e tyre për të ardhmen përfshijnë një tendencë rënëse. Masa u përsërit edhe një herë në prill të vitit 2023, kur Banka Popullore deklaroi se masa ishte e nevojshme në atë kohë. Nuk u bënë ndryshime në maj. (H1, 2023b; Focus Economics, 2023)

3.4. Mali i Zi

Në kuadër të analizës së lajmeve për çështjet që kanë të bëjnë me inflacionin në Mal të Zi, janë shqyrtuar saktësisht 29 artikuj të publikuar nga burime të ndryshme relevante të lajmeve malazeze dhe njoftime zyrtare të qeverisë. Në vijim jepet një përshkrim përshkrues i masave të marra nga qeveria e Malit të Zi, për përballimin e inflacionit, si dhe diskutimi publik që pasoi në periudhën nga prilli 2021 deri në maj 2023.

Në fillim të prillit 2021 filloi zbatimi i fazës së parë të kredisë mbështetëse për ekonominë e Malit të Zi, duke përfshirë një paketë linjash krediti të përgatitur nga Fondi i Investimeve dhe Zhvillimit të Malit të Zi, në bashkëpunim me Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik dhe Ministrinë e Financave dhe Mirëqenies Sociale, për të ofruar ndihmë financiare shtesë për likuiditet.

Shuma totale e mbështetjes financiare ishte 10 milionë euro, nga të cilat 150 mijë ishin të destinuara për zgjidhjen e problemit të likuiditetit duke financuar kapital qarkullues, paga neto për punëtorët, si dhe kosto qiraje. (Uebfaqja zyrtare e Qeverisë së Malit të Zi, 2021)

Në të njëjtën periudhë, në kuadër të fazës së parë të kredisë mbështetëse, qeveria e Malit të Zi filloi zbatimin e një politike të re tatimore për të kontrolluar rritjen e normës së inflacionit. Në kuadër të reformës, është rritur akciza për duhanin dhe alkoolin, si dhe është paralajmëruar rritje e taksës për disa mallra të tjera, përfshirë sheqerin, kakaon dhe akulloren.

Sipas Ministrisë së Financave, kjo masë synonte rritjen e sasisë totale të fondeve që alokoheshin në buxhetin e shtetit. (Monitor, 2021; Politika, 2021)

Diskursi publik që pasoi këtë masë u mbush me një dozë skepticizmi, sidomos tek zyrtarët dhe ekspertët. Pikëpamja e përgjithshme ishte se rritja e akcizës për duhanin vetëm sa do të stimulonte ekonominë gri dhe të zezë dhe kontrabandën e mallrave. Nga aty, ekspertët parashikuan se efekti do të ishte krejt i kundërt, pra, shuma totale e financave që alokoheshin në arkën e shtetit, përkundrazi do të zvogëlohej. Disa parti opozitare pretenduan se nuk do ta mbështesnin një reformë të tillë dhe kërkuan një ulje të mëtejshme të akcizës së karburanteve, duke pasur parasysh rritjen e çmimeve. (CDM, 2021a; CDM, 2021b; Mina, 2021a)

Në gusht 2021, shteti filloi me donacionet e vajit të lulediellit për qytetarët. Masa përfshinte saktësisht 64,000 litra vaj që do t'u shpërndahej qytetarëve të kategorise së rrezikuar sociale që po përballen me rritjen e çmimeve të ushqimeve bazë.

Krahas kësaj, qeveria njoftoi se do të ketë një “ngrirje” të çmimit të bukës në periudhën pasuese, si dhe të ashtuquajturat “shpërblime sociale” – një pagesë një herë prej 30-100 euro për të gjithë qytetarët. (Danas, 2021c)

Kjo masë u cilësua si populiste nga opozita në atë kohë në Mal të Zi, pra masë që synonte korrupsionin e qytetarëve. Përveç kësaj, anëtarët e shoqërisë civile pohuan se qeveria po abuzonte me qytetarët e saj më vulnerabël. (Vijesti, 2021a; Vijesti, 2021b)

Në fillim të nëntorit 2021, qeveria filloi zbatimin e projektit “Evropa Tani”. Projekti përbëhej nga një paketë rregulloresh tatimore që pritej të hynte në fuqi në fillim të vitit të ardhshëm. Konkretisht, rregulloret përfshinin heqjen e kontributeve shëndetësore për pagat, si dhe taksimin e pagave nën 700 euro bruto, rritjen e pagës minimale në 450 euro dhe taksimin progresiv të pagave. (Zëri i Amerikës në Ballkan, 2022)

Një pjesë e debatit publik për projektin “Evropa tani” ishte skeptike, për shkak të shpenzimeve të mëdha që do të rëndonin buxhetin. Paketa e ligjeve u konsiderua e pasaktë dhe shumë e gjerë, kështu që disa palë të interesuara i kërkuan qeverisë të punonte për sqarime të mëtejshme të detajeve. (Vijesti, 2022a; Vijesti, 2022b)

Në mesin e marsit 2022, qeveria njoftoi një rritje të pensioneve. Debatet e para publike filluan në dhjetor të vitit të kaluar, por në fillim të vitit 2022, qeveria njoftoi më shumë detaje: një rritje prej 10% në maj 2022 dhe një rritje të mëtejshme 1-8% në gusht 2022. Ministri i Financave dhe Mirëqenies Sociale deklaroi se kjo është rritja më e madhe e pensioneve në historinë e vendit. (Mondo, 2022; Vijesti, 2022c)

Po kështu, edhe kjo masë u konsiderua populiste dhe joefektive. Ekspertët dhe palët e interesuara pohuan se rritja është pothuajse e padukshme, duke pasur parasysh rritjen e çmimeve të produkteve bazë të jetës. Për më tepër, ekspertët parashikuan se kostoja e jetesës do të rritej më tej në periudhën në vijim dhe ishin të shqetësuar nëse pensionistët do të ishin në gjendje t'i mbijetonin koston së lartë të jetesës. Deputetët e opozitës i kërkuan qeverisë të

konsiderojë një rritje edhe më të madhe, sidomos kur bëhet fjalë për përfituesit e pensionit minimal. E njëjta pyetje bëhet aktuale në mesin e vitit 2023, kur shoqatat e pensionistëve kërkojnë një rritje tjetër, në mënyrë që të mund t'a përballojnë pensionistët koston e lartë të jetesës. (Vijesti, 2022g; Vijesti, 2022d; Vijesti, 2023a)

Megjithatë, është e rëndësishme të theksohet se sipas një raporti të përgatitur nga Banka Botërore, kur bëhet fjalë për masat afatgjata, ndikimi negativ i rritjes së inflacionit në Mal të Zi u zbut kryesisht nga rritja e të ardhurave reale. (Grupi i Bankës Botërore, 2023)

Në qershor 2022, qeveria “ngriu” përkohësisht çmimet e ushqimeve bazë, si vaji i lulediellit, mielli dhe sheqeri. Për shkak të rritjes së vazhdueshme të çmimeve të ushqimeve bazë, qeveria argumentoi se ngrirja e çmimeve ishte e vetmja mënyrë për të arritur një lloj kontrolli pa dëmtuar seriozisht ekonominë e përgjithshme të vendit. Dënimet e duhura u parashikuan për tregtarët që refuzuan të respektojnë çmimet e reja. (eKapija, 2022; Faqja zyrtare e Qeverisë së Malit të Zi, 2022; Vijesti, 2022)

Sipas ekspertëve, qeveria u vonua në zbatimin e kësaj mase, ndonëse në përgjithësi u konsiderua pozitive dhe e nevojshme, e pranuar si nga ekspertët, ashtu edhe nga partitë opozitare. Megjithatë, qeverisë iu propozuan masa të tjera, si investimi në ekonomi - një masë që do ta bënte Malin e Zi një shtet ekonomisht të pavarur që nuk do të duhej të varej nga importi i produkteve bazë si qumështi, mishi dhe uji.

Ndërsa qeveria siguroi publikun se nuk do të kishte mungesë produktesh, ekspertët këshilluan që të mos bënë parashikime afatgjata, veçanërisht gjatë paparashikueshmërisë së luftës në Ukrainë. (DW, 2022; Aktual, 2022)

Në qershor 2022, kuvendi votoi dhe vendosi përrjashtimin e bukës dhe brumërave nga TVSH-ja. Qëllimi i masës ishte ulja e çmimit të bukës. Në të njëjtën kohë, qeveria ka vendosur heqjen e akcizës për plastikën që përdoret në prodhimin e ambalazheve të ushqimeve dhe pijeve. Kjo do të ulte koston e prodhimit dhe në fund të fundit, çmimin përfundimtar të shitjes së produkteve. (Danas, 2022; Biznes, 2022) Kjo masë u vlerësua përgjithësisht nga opozita, ekspertët dhe qytetarët e Malit të Zi. (Business Telegraph, 2022b)

Në shtator 2022, qeveria votoi për ribalancimin e buxhetit të shtetit dhe hartimin e një plani të ri huamarrjeje. Ministri i Financave deklaroi se ishte i nevojshëm ribalancimi i buxhetit, që shteti të mos falimentonte. (Radio Evropa e Lirë, 2022a; Radio Evropa e Lirë, 2022b)

Sipas ekspertëve, ribalancimi i buxhetit ishte një tjetër masë populiste që premtoi më shumë sesa mund të realizonte. Gjithashtu, disa prej ndryshimeve, sipas ekspertëve, u premtuan shumë burime financiare palëve të caktuara, ndërsa qytetarët e thjeshtë do të liheshin sërish më vete.

Në shkurt të vitit 2023, Kuvendi votoi rritjen e akcizës për mallra të caktuara. Ligji u miratua së bashku me 5 ligje të tjera, të synuara për rregullimin e problemeve të shfaqura si pasojë e shkallës së lartë të inflacionit. Gjithashtu, besohej se rritja e taksës së akcizës do të siguronte më shumë fonde për buxhetin e shtetit. (Pobjeda, 2023a)

Opozita konsideroi se ishte një çështje luksi dhe argumentoi se një masë e tillë vetëm do të stimulonte ekonominë gri dhe importin e paligjshëm të mallrave në Mal të Zi. Mirëpo, sipas ekspertëve, një masë e tillë ka qenë edhe e vonuar dhe ka qenë objekt debati mes ekonomistëve shumë kohë përpara se ligjet të miratoheshin në Kuvend. (Vijesti, 2023; Pobjeda, 2023b; Portal Analytics, 2023)

Në mesin e marsit 2023, qeveria nisi zbatimin e një projekti të përbashkët me disa kompani, të quajtur "Stop Inflacionit". Projekti u bazua në vullnetin e mirë të disa shitësve me pakicë për të krijuar të ashtuquajturat "shporta blerjesh anti-inflacioniste", me produkte mbi të cilat do të vendosnin marzhe të ulëta fitimi. Ky projekt është ende në vazhdim, ku numri i tregtarëve që i bashkohen aksionit është në rritje të vazhdueshme. (Mina, 2023; Vijesti, 2023c; CDM, 2023; Mondo, 2023)

Qytetarët e Podgoricës menduan se masa është përgjithësisht pozitive dhe me të vërtetë i ndihmon ata të përballojnë bukën e gojës kur bëhet fjalë për blerjet mujore të ushqimeve.

Megjithatë, qytetarët mendonin se një pjesë e madhe e produkteve të përfshira në masë ishin në fakt produkte me cilësi më të ulët dhe do të ishte ideale që shitësit me pakicë të përfshinin një gamë më të larmishme produktesh në shportat e tregut anti-inflacion.

Shoqata e Sindikatave të Pavarura vlerësoi masën, por i kërkoi qeverisë të ulë akcizën në mënyrë që vendi të ketë një shans më të mirë për t'u përballur me inflacionin. (Vijesti, 2023g; Vijesti, 2023d)

3.5. Diskutim përmbledhës

Një rishikim i masave kundër inflacionit në të katër vendet e rajonit tregon se në një masë të madhe ata kanë përdorur ndërhyrje të njëjta ose të ngjashme për të përballuar krizën. Një numër më i madh masash janë përdorur nga të gjitha vendet e rajonit në dy vitet e fundit. Disa nga këto masa u drejtuan në sektorë të veçantë të ekonomisë për shkak të rëndësisë së tyre strategjike. Disa nga masat kishin për qëllim segmente të caktuara të popullsisë. Një pjesë e rëndësishme e ndërhyrjes së shtetit kishte për qëllim amortizimin e efektit të rritjes së çmimit të energjisë elektrike. Të katër vendet ndërhyjnë në tregun e produkteve ushqimore bazë. Po bëheshin ndryshime në politikën tatimore. Disa nga vendet kanë ndaluar eksportin e mallrave të caktuara strategjike.

Pa ndonjë rënditje speciale, masat e zbatuara nga shtetet përfshinin:

- Masat për mbështetjen e fermerëve;
- Subvencionet për energjinë elektrike;
- Subvencionet ushqimore;
- Rritja e pagës minimale;
- Rritja e pensioneve;
- Rritja e të ardhurave sociale;
- Mbështetja e punësimit;
- Masat tatimore;
- Kontrolli i çmimeve të produkteve ushqimore bazë;
- Kontrolli i çmimeve të karburanteve;
- Asistencë direkte për bizneset;
- Ndihma e drejtpërdrejtë (nganjëherë e njëhershme) financiare për grupet e qytetarëve ose të gjithë qytetarët;
- Ndihma materiale direkte (produkte ushqimore bazë, si vaj për gatim, pako ushqimore) për grupe të caktuara të qytetarëve;
- Ndalimi i eksportit të produkteve të caktuara (produkte bujqësore, lëndë djegëse, etj.);

- Rritja e pagave (të sektorëve të caktuar) në administratën publike;
- Ndihma financiare për studentët;
- Subvencionet për efikasitet energjik;
- Asistencë direkte për transportin publik;
- Rritja e normës bazë të interesit nga bankat qendrore.

Këto kategori masash të deklaruara nominalisht janë jashtëzakonisht të ndryshme. Disa prej tyre janë të përcaktuara ngushtë, të paqarta, si p.sh. rritjet e pensioneve, pagave minimale, pagave në (pjesë ose në të gjithë) administratën publike, etj. Kategoritë e tjera të masave, si masat e politikës fiskale, përmbajnë një numër të madh ndërhyrjesh të ndryshme. Shtetet ndërhyjnë duke ulur disa taksa dhe në të njëjtën kohë duke rritur taksa të tjera. Për shembull, ka pasur raste të uljes së tatimit mbi të ardhurat (Shqipëri, 2022), heqjen e taksimit të pagave nën 700 euro shuma bruto (Mali i Zi, 2022), tatimi progresiv i pagave (Mali i Zi, 2022), heqja e TVSH-së për bukën dhe pastat (Mali i Zi, 2022), rritja e akcizës për produkte të caktuara, etj.

Në fushën e kontrollit të çmimeve të produkteve ushqimore strategjike, ndërhyrjet kanë qenë relativisht të ngjashme. Ato kishin të bënin me kategoritë kryesore të produkteve (bukë, vaj ushqimor, miell, sheqer etj.) dhe konsistonin në kufizime të marzheve të fitimit, ngrirje të përkohshme të çmimeve, të kombinuara me gjopa për subjektet ekonomike që nuk respektojnë politikën e çmimeve.

Në fushën e asistencës direkte për sektorin e biznesit, ka sërish një numër të madh masash të ndryshme. Në disa raste bizneset që do të ndihmoheshin përcaktoheshin nga madhësia (firmat e vogla dhe tregtarët e vetëm), më pas nga zona në të cilën ato operojnë, për shembull bizneset që operojnë në furnizimin e produkteve ushqimore strategjike (p.sh. importuesit e produkteve bazë, Shqipëri, 2022). Në raste të caktuara, ndihma për biznesin është kombinuar me ndihmën për ruajtjen/përmirësimin e të ardhurave të punëtorëve (ndihma për bizneset që do të rrisin pagën për një shumë të caktuar/Kosovë 2022).

Shtetet e rajonit ndërhyjnë në një masë më të vogël ose më të madhe me ndihma të drejtpërdrejta financiare, shpesh herë të njëhershme për qytetarët. Në disa raste kjo masë ka qenë e dedikuar vetëm për kategori të caktuara të qytetarëve (pensionistë, grupe vulnerabël, etj.) ndërsa në disa raste ka pasur për qëllim të gjithë qytetarët: ndihmë për grupe të caktuara të qytetarëve (Kosovë, 2021), ndihmë financiare një herë. për të gjithë qytetarët, kushte më të lehta për pensionistët dhe grupet vulnerabël (Serbi, 2021), ndihmë një herë për të rinjtë e moshës 16-30 vjeç, pagesë një

herë për punonjësit e shëndetësisë, pagesë një herë për pensionistët (Serbi, 2022), ndihmë një herë për të gjithë qytetarët (Mali i Zi, 2021).

Në një masë më të vogël, në disa vende ka pasur edhe shembuj të ndihmës materiale direkte, zakonisht në formë ushqimi, për kategori të caktuara të qytetarëve: shpërndarja e pakove ushqimore për familjet në nevojë (Kosovë, 2022), shpërndarja e vajit të gatimit për qytetarët e rezikuar social (Mali i Zi, 2021), etj.

Shembuj të ndalesave të eksportit janë vërejtur edhe në arsenalet e masave të aplikuara nga shtetet: ndalimi i eksportit të produkteve të caktuara bujqësore (Kosovë, 2022), ndalimi i eksportit të lëndëve djegëse të caktuara (Serbi, 2022), etj.

Rritjet e pagave minimale dhe pensioneve kanë krijuar në mënyrë të parashikueshme presione rritëse mbi pagat në sektorin publik. Kjo ka çuar në cikle të rritjes së pagave në segmente të ndryshme të sektorit publik në rajon. Ky proces i kërkesave për paga më të larta në sektorin publik nuk ka përfunduar dhe pritet të intensifikohet në vjeshtën e vitit 2023.

Në raste të caktuara, shtetet intensifikuan masat dhe politikat që ekzistonin më parë, por që morën përmasa të mëdha gjatë krizës ekonomike dhe energjetike. Kjo për shembull, rasti i subvencioneve për efikasitetin e energjisë, e cila padyshim u bë nevojë urgjente në një periudhë të kostove të larta të ngrohjes.

Masat e ndryshme kishin ngarkesa të ndryshme në buxhetet e shteteve. Disa nga masat rritën kostot e sektorit privat, si rritja e pagës minimale, ose të ardhurat e kufizuara të sektorit privat, si kontrolli i marzheve të fitimit. Shumë masa të tjera nënkuptonin financim direkt nga financat publike, si subvencione të ndryshme (veçanërisht për energjinë elektrike), ndihmë direkte financiare për kategori të caktuara apo për të gjithë qytetarët, etj.

Masat shpesh shkaktonin efekte zinxhir. Rritja e pagës minimale, të cilat më së shumti ishin ngarkesë e sektorit privat, çuan në kërkesa për rritje edhe në sektorin publik. Ndihma për një kategori të caktuar biznesesh apo qytetarësh ka sjellë debate publike, kritika dhe kërkesa për ndihmë nga kategori të tjera biznesesh apo qytetarësh.

Është e qartë se masat shtetërore nuk ishin pjesë e një politike të vetme koherente. Kjo u vu re në debatet publike në të gjithë rajonin. Ndërsa disa masa synonin të parandalonin rritjen e çmimeve, masa të tjera, si rritja e të ardhurave, nxitën drejtpërdrejt rritjen e çmimeve. Megjithatë, përshtypja është se qeveritë në rajon thjesht nuk kishin zgjidhje. Ata kombinuan qëllimet e politikave anti-inflacioniste me synimet e politikave të sigurimeve shoqërore dhe paqes.

4. Matrica: Masat kundër inflacionit

4.1. Shqipëria

Masa	Burimi i të dhënave për masën	Debati publik/komente	Burimet e të dhënave për debatin publik
<p>Në 7 Prill 2020, qeveria e Shqipërisë miratoi 11 miliardë lekë (nëpërmjet Fondit të Garancisë Sovrane).</p> <p>Nëpërmjet kësaj mase, Qeveria vendosi dy skema në kuadër të Fondit të Garancisë Sovrane.</p> <p>Skema 1 kishte një buxhet total prej 11 miliardë lekësh dhe i dedikohet bizneseve që të paguanin pagat për punonjësit e tyre.</p> <p>Më pas (referuar më poshtë Programi i Reformës Ekonomike), Qeveria do të ndajë edhe 15 miliardë lekë të tjera si pjesë e Skemës 2, e</p>	<p>Garancia Sovrane - Qendra e Botimeve Zyrtare</p> <p>8 shkurt 2021, botuar nga Qendra Shqiptare e Botimeve Zyrtare, faqe 3391</p>		

<p>cila ishte e destinuar për bankat e nivelit të dytë, me qëllim që bizneset të kenë akses më të lehtë në kredi.</p>			
<p>Më 8 shkurt 2021, Qeveria miratoi Programin për Reforma Ekonomike, në të cilën u prezantuan gjashtë rekomandime (dhe një sërë masash në fusha dhe sektorë të ndryshëm të qeverisjes). Rekomandimet përfshinin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruajtja e rritjes së përkohshme të deficitit fiskal dhe borxhit publik, deri në pagimin e kostove të rindërtimit pas tërmetit të vitit 2019; - Shqyrtimi dhe miratimi i të gjitha investimeve të bëra me fonde publike bazuar në kriteret minimale; - Monitorimi i stabilitetit financiar pas pandemisë; 	<p>Program of Economic Reforms - Qendra e Botimeve Zyrtare</p> <p>8 shkurt 2021, botuar nga Qendra Shqiptare e Botimeve Zyrtare, f. 2457</p>		

<p>- Mbështetja e bizneseve të prekura nga pandemia, veçanërisht bizneseve të vogla dhe individëve të vetëpunësuar;</p> <p>- Përshpejtimi i legjislacionit për të mbështetur përpjekjet e rindërtimit pas tërmetit;</p> <p>- Miratimi i masave që mbështesin punësimin deri në kapërcimin e efekteve të pandemisë.</p>			
<p>Më 26 janar 2022, Ministri i Financave dhe Ekonomisë shpalli 4 miliardë denarë në Fondin Sovran Garantues si ndihmë për fermerët.</p> <p>Pagesat nga ky fond do të kryhen gjatë katër viteve të ardhshme. Fondi synon t'u sigurojë fermerëve akses më të lehtë në kredi.</p>	<p>Ministria e Financave dhe Ekonomisë</p>	<p>Qeveria e mbrojti këtë masë, duke argumentuar se bujqësia duhet parë si prioritet në politikat ekonomike, pasi ajo përbën 20% të PBB-së së vendit.</p>	<p>Rama: 4 mld lekë garanci sovranë për fermerët, ka përcaktuar koha e bujqësisë vetmitare</p> <p>26 janar 2022 publikuar nga OraNews.tv</p> <p>Garanci sovranë, 1 miliardë lekë në dispozicion të fermerëve</p>

			(16 janar 2022, publikuar nga Monitor.al)
<p>Më 12 mars 2022, Qeveria e Shqipërisë prezantoi Paketën e Rezistencës Sociale. Kjo paketë synonte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Subvencionet për energji elektrike; - Subvencionet ushqimore; - Rritja e pagës minimale; - Përgjysmimi i tatimit mbi të ardhurat; - Rritja e pensioneve; - Ndihmë për fermerët; - Ndihmë për transportin publik; - Krijimi i Bordit për Transparencë. 	<p>Qeveria Shqiptare - Keshilli i Ministrave</p>	<p>Pas shpalljes së Paketës së parë të Rezistencës Sociale, kryeministri Edi Rama zhvilloi takime me pensionistët dhe vuri në dukje fokusin e qeverisë së tij në ndihmën ndaj tyre, si dhe kategorive të tjera të rezikuara të popullsisë.</p> <p>Megjithatë, shqetësimet për kriteret dhe mënyrat e realizimit të rritjes së pensioneve u shfaqën pas zbatimit të Paketës së Parë. Shumë pensionistë u ankuan se realisht nuk merrnin pensione të rritura dhe se në regjistrat zyrtarë gjendja e tyre e jetesës ishte e pasaktë (për shembull, disa pensionistë që jetonin vetëm dhe si rrjedhim ishin një nënkategori përfituesish</p>	<p>Paketa e Rezistencës, Rama takohet me pensionistët: Këtë nuk po e bën asnjë qeveri në Europë</p> <p>(14 mars viti 2022, publikuar në abcnews.al</p> <p>Qeveria, propagandë me paketën sociale, jo të gjithë pensionistët përfitojnë</p> <p>(9 Prill viti 2022, publikuar patotpress.al</p>

		shfaqeshin se jetonin me dikë tjetër).	
<p>Më 18 mars 2022, Kuvendi i Shqipërisë miratoi aktin normativ me të cilin formalisht u krijua Bordi i Transparencës. Ky akt normativ përcakton gjithashtu rregullat për transparencën dhe monitorimin e çmimeve të disa produkteve ushqimore bazë dhe produkteve të tjera të ngjashme.</p> <p>Më 1 prill 2022, Komisioni i Transparencës publikoi listën zyrtare të produkteve ushqimore që do të monitorojë: miell, vaj luledielli, sheqer, oriz.</p>	<p>Akti normativ (18 mars 2022, botuar nga Qendra për Publikime Zyrtare)</p> <p>List of food products (1 prill 2022; Publikuar nga Qendra për Publikime Zyrtare)</p>	<p>Para këtij vendimi, ministri i Ekonomisë foli për iniciativën e kontrollit të çmimeve</p> <p>Pak javë pas këtyre vërejtjeve të ministrit, dhe pas formimit të Bordit për Transparencë, u njoftuan penaltetet për ato kompani/individë që abuzojnë me çmimet. Gjobat varionin nga 2 deri në 10 milionë lekë.</p>	<p>Bordi i Transparencës për çmimet: Kompanitë s'do kenë marzh fitimi! S'vendosim dot çmimet që duam! (18 Mars 2022 , publikuar në Dritare.net</p> <p>Gjobë nga 2 deri në 10 milionë lekë për bizneset që abuzojnë me çmimet në Shqipëri - Bota Sot</p>
<p>Më 4 maj 2022, Komisioni i Transparencës përcaktoi</p>	<p>Profit margin for flour</p>		

<p>marzhin e fitimit për miellin si më poshtë: shitje me pakicë e miellit +4 lekë/kg; miell me shumicë +20 lekë/kg.</p>	<p>(4 Maj 2022; publikuar nga Qendra për Publikime Zyrtare)</p>		
<p>Më 26 maj 2022, qeveria akordoi 3 miliardë lekë për Fondin e Garancisë Sovrane për bizneset që siguronin “shportat” bazë të produkteve. Kjo masë u zbatua nëpërmjet katër bankave tregtare në Shqipëri dhe synonte importuesit e këtyre produkteve me qëllim rritjen e rezervave.</p>	<p>Garancia Sovrane - Qendra e Botimeve Zyrtare (13 Maj 2020 ,publikuar nga Qendra për Publikime Zyrtare; fq 10260</p>	<p>Kryeministri Edi Rama sqaroi se masa synon rritjen e rezervave të ekonomisë dhe se qeveria do të blejë efektivisht produktet që nuk shiten dhe që bizneset i kanë në magazinë.</p> <p>Ka pasur pak analiza të ekspertëve për masën (të paktën nga ajo që ishte e disponueshme online), por bazuar në komentet e qytetarëve të thjeshtë, reagimet kanë qenë të ndryshme. Disa e mbështetën masën, ndërsa të tjerë shprehën shqetësime për logjikën e masës dhe mundësinë e abuzimit nga</p>	<p>Qeveria, 3 mld lekë garanci sovrane për bizneset që tregtojnë produktet e shportës Qeveria ndan 3 llogari. SEC e Garancisë Sovrane për Bizneset që ofrojnë produkte të shportës), 26 maj 2022, Postuar nga OraNews.tv</p> <p>Zbardhet shuma/ Qeveria 3 mld lekë garanci sovrane për bizneset që tregtojnë produktet e shportës: Risni rezevrat ushqimore, nëse s’iu shiten, jua blen shteti (Shuma dihet/ Qeveria akordon 3 miliardë lekë për garancinë sovrane për bizneset që ofrojnë produkte</p>

		bizneset, për shembull, duke ofruar produkte që kanë skaduar ose janë gati të skadojnë dhe kanë ende një blerës të garantuar.	thelbësore: Rritni furnizimet, nëse nuk mund t'i shesni, shteti do t'i blejë), 2 prill 2022, botuar nga Shqiptarja.com
Komisioni i Transparencës më 27 qershor 2022 përcaktoi marzhin e fitimit për produktet ushqimore si më poshtë: sheqer (me shumicë 15 lekë/kg; me pakicë 3 lekë/kg)	Profit margin for sugar 27 qershor 2022; Publikuar nga Qendra për Publikime Zyrtare		
Më 8 gusht 2022, Bordi i Transparencës rivendosi marzhet e fitimit për produktet ushqimore si më poshtë: - oriz (me shumicë 11 lekë/kg; me pakicë 3 lekë/kg) - sheqer (me shumicë 15 lekë/kg; me pakicë 3 lekë/kg) - miell (me shumicë 2,5 lekë/kg; me pakicë 2,5 lekë/kg) - vaj luledielli (me shumicë 35 lekë/litër; me pakicë 2 lekë/l)	Profit margins - revised 8 gusht 2022 ; Publikuar nga Qendra për Publikime Zyrtare		

<p>Më 8 gusht 2022, Qeveria e Shqipërisë prezantoi Paketën e Dytë të Rezistencës Sociale. Kjo paketë kapte vlerën 43.1 miliardë lekë (rreth 380 milionë euro). Paketa e dytë synonte sektorët e prodhimit, transportit, subvencioneve të energjisë elektrike për përdorim shtëpiak dhe bizneseve të vogla.</p> <p>Duke filluar nga shtatori i të njëjtit vit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pensionistët do të merrnin një rritje prej 6% në pensionet e tyre; - punonjësit e sektorit publik do të merrnin një rritje pagash me 7%;- Oficerët e policisë dhe policia e burgjeve do të përfitonin përkatësisht një rritje prej 5560 lekë (rreth 50 euro) dhe 10548 lekë (rreth 90 euro); 	<p>Qeveria Shqiptare Keshilli i Ministrave</p> <p>The Second Package of Social Resistance</p>	<p>Kritikët e Paketës së Dytë të Rezistencës Sociale argumentuan se për shkak se tregu i Shqipërisë kishte shumë monopole ose oligopole, uljet e taksave do të përfitonin padrejtësisht ato pak korporata. Është sugjeruar që për ndihmë më efektive, duhet të merren masa që synojnë ekonomitë "lokale" dhe zgjerimin e subvencioneve të energjisë elektrike.</p> <p>Efektet pozitive të masave, sipas disa analistëve, lidhen me ndihmën financiare që u jepet njerëzve, adresimin e duhur të nevojave të individëve dhe bizneseve, si dhe me kohën reale në të cilën ofrohet ndihma. Megjithatë, përjashtimi i studentëve nga masat e ndihmës shihet si dobësi.</p>	<p>Efektet e Paketës së Re të Rezistencës Sociale 14 shtator 2022 , publikuar nga Monitor.al</p> <p>A është 'mjaf' për shqiptarët paketa e dytë e Rezistencës Sociale? 12 shtator 2022, publikuar nga Skenderbeu.info</p> <p>Paketa e rezistencës sociale, kush përfiton e kush mbetet jashtë? 9 shtator 2022, publikuar nga Citizens-Channel.com</p>
---	---	--	---

<p>- Nëpunësit publikë do të merrnin një rritje prej 5000 lekësh (rreth 40 euro);</p> <p>- Paga minimale është rritur në 34.000 denarë (rreth 300 euro);</p> <p>- 500 milionë (rreth 4.5 milionë euro) janë ndarë për karburant për 34 mijë fermerë, dhe 500 milionë shtesë për grurin;</p> <p>- Peshkimi është ndihmuar me 200 milionë lekë (më shumë se 1.5 milionë euro).</p>		<p>Për më tepër, sipas mendimeve të një kategorie të caktuar qytetarësh, rritja e pensioneve dhe asistenca për shtresat me të ardhura të ulëta nuk konsiderohej domosdoshmërisht një masë ndihmuese. Kjo pasi ato përjetojnë inflacion më të lartë se sa raportohet, pasi konsumi i tyre lidhet më së shumti me vetë produktet të cilat po shtrenjtohen. Gjithashtu, qeveria u kritikua për përdorimin e procedurave komplekse të aplikimit, kështu që edhe ata që kishin të drejtë për përfitime kishin vështirësi në marrjen e tyre.</p>	
<p>Më 6 shtator 2022, Qeveria e Shqipërisë, me anë të një akti normativ, ndryshoi buxhetin e shtetit, duke rritur shpenzimet me 13 miliardë lekë (mbi 100</p>	<p>Paketa antikrizë, Rama: Riindeksim brenda të njëjtit vit, shkon në 9.5% rritja e pensioneve</p>	<p>Ky akt normativ u kritikua për uljen e kostove të shërbimeve sociale, duke u fokusuar në projekte të reja dhe jo prokuruese.</p>	<p>Paketa antikrizë, 52 milion euro për familjet në nevojë – Ndryshon buxheti/ Ibrahimaj: Masa për përbllimin e çmimeve, shkurtohen fondet për investime</p>

<p>milione euro) për t'iu përgjigjur rritjes së çmimeve. Sipas kësaj mase, pensionet rriten sërish me 9.5%.</p>	<p>(8 shtator 2022 година; Publikuar nga Agjencia Telegrafike Shqiptare</p>	<p>Opozita kritikoi qeverinë se nuk ka sjellë zgjidhje efektive. Ata theksuan kufirin e çmimit të energjisë elektrike që nuk ka dashur ta vendosë Qeveria, si dhe mungesën e diversifikimit të energjisë elektrike. Përveç kësaj, opozita kritikoi hezitimin e qeverisë për të taksuar prodhuesit e mëdhenj të energjisë dhe naftës për fitimet e tyre.</p>	<p>6 shtator 2022, publikuar nga Scantv.al Tabaku: E papranueshme rritja e çmimit të energjisë në kohë krize, qeveria vetëm ankohet, nuk ofron zgjidhje. Аглекииу: Paketa antikrizë, qesharake – Balkanweb.com 9 shtator 2022, publikuar nga BalkanWeb.com</p>
<p>Më 29 mars 2022, Komisioni i Transparencës mori vendim për rregullimin e çmimit të benzinës dhe gazit natyror. Me këtë vendim u vendosën kufijtë e çmimit të benzinës në këto nivele: - Gaz naftë: Tregti me pakicë 255 lekë për litër; Blerjet me shumicë 199 leke litri</p>	<p>Ministria e Financave dhe Ekonomisë</p>	<p>Duke qenë se ka pasur shumë vendime gjatë muajve, nuk ka asnjë fije të vetme diskutimi publik në lidhje me këtë Bord dhe vendimet e tij. Mes lajmeve të rishikuara nga kolegët, diskursi fokusohet në parimin e një ekonomie të tregut të lirë dhe një kontroll më të madh të shtetit mbi ekonominë. Në mbrojtje të parimit të ekonomisë</p>	<p>Bordi i Transparencës vendos për çmimet e reja të karburanteve (Bordi i Transparencës vendos për çmimet e reja të karburanteve), 13 Prill 2022, publikuar nga AlbanianPost.com</p>

<p>- Naftë standard: 237 lekë për litër</p> <p>- Benzina: 211 lekë për litër</p> <p>Gaz: blerje me pakicë 116 lekë për litër; Blerjet me shumicë 104 lekë litri.</p> <p>Shënim i rëndësishëm:</p> <p>Vendimi i mësipërm është vendimi i parë i Bordit të Transparencës që nga krijimi i tij. Bordi deri më tani ka shpallur edhe shumë vendime të tjera lidhur me çmimet e mallrave. Komisioni i transparencës ka ndryshuar disa herë çmimin e karburanteve, shpeshherë me luhatje dhe ndryshimi më i fundit (që kemi mundur të vëzhgojmë) ka qenë në datën 4 maj 2023, ku është vendosur ulja e çmimit të naftës.</p>		<p>së tregut të lirë, kryeministri Edi Rama mbrojt vendimin e qeverisë për të diktuar çmimet e karburanteve.</p> <p>Vendimi i fundit i Bordit të Transparencës u pa si një përpjekje e partisë në pushtet për të apeluar tek votuesit e saj ndërsa zgjedhjet lokale në Shqipëri po afrohen.</p>	<p>Afrimi i zgjedhjeve, qeveria ul çmimin e naftës dhe benzinës. Bordi i transparencës e bën natën ditë, dy mbledhje brenda 24 orësh</p> <p>4 Maj 2023, publikuar nga BalkanWeb.com</p>
--	--	---	---

4.2. Kosova

Masa	Burimi i të dhënave për masën	Debati publik/komente	Burimet e të dhënave për debatin publik
<p>Më 8 qershor 2021, Qeveria e Kosovës vendosi të rimbursojë shumën e parave të tërhequra nga fondi pensional (TRUST). Shuma totale është 101.772.415.81 euro.</p> <p>Ky vendim vjen pas një vendimi të mëparshëm në dhjetor 2020, kur Qeveria lejoi qytetarët e Kosovës të tërheqin 10% të kursimeve të tyre pensionale për të stimuluar shpenzimet dhe/ose për të zbutur ndikimin e pasivitetit ekonomik për shkak të bllokimit.</p>	<p>Decision to compensate the withdrawn sum of money, faqja 17</p> <p>Decision to allow citizens to withdraw 10% of their pension savings, faqja 3</p>	<p>Kjo iniciativë, e cila u zbatua nga dy qeveri të njëpasnjëshme, u mbështet gjerësisht. Instituti për Politika Zhvillimore publikoi një raport që mbështet nismën.</p> <p>Për më tepër, u konstatua se kjo masë nuk e destabilizonte ekonominë në Kosovë. Përkundrazi, për shumë njerëz kjo ka ulur nivelin e ekonomisë joformale në Kosovë.</p>	<p>Plani i Rimëkëmbjes së Qeverisë, 10 përqind i Trustit: Pse kjo masë funksionon? Nëntor 2020, publikuar nga од Instituti për politika zhvillimore</p> <p>Tërheqja e 10 përqindëshit të Trustit, rreth 120 milionë euro do t'iu rimburohen qytetarëve në pesë vitet e ardhshme Data nuk është e qasshme, publikuar nga Telegrafi.com</p>
<p>Më 14 korrik 2021, Qeveria e Kosovës miratoi Paketën e Rimëkëmbjes Ekonomike në vlerë prej mbi 420 milionë euro.</p>	<p>Decision for the Economic Recovery Package, faqja 15</p> <p>Decision 09/21, faqja 10</p>	<p>Ministri i Financave deklaroi se paketa e rimëkëmbjes ekonomike mbështet 5 kategori për të siguruar punësim.</p>	<p>Ministria e Financave nuk tregon se si dhe kur do të zbatohen masat e Pakos së 'Ringjlekijes Ekonomike'</p>

<p>Paketa e rimëkëmbjes ekonomike përfshin një sërë masash që synojnë rimëkëmbjen ekonomike pas rënies së shkaktuar nga COVID-19. Kjo paketë nuk ka të bëjë me rritjen e çmimit në vetvete, por mund të analizohet nga ky aspekt. Kjo paketë kanalizon investimet në disa sektorë dhe nëpërmjet stimujve të ndryshëm, synon disa grupe të ndryshme demografike. Gjithashtu ofrohen subvencione për kredi për investime, mbështetje në IT dhe inovacion, mbështetje për bujqësinë dhe agroturizmin, etj. Shuma totale e kësaj pakete është 420 milionë euro. Me vendimet e mëvonshme (p.sh. vendimi 21.09., 24.06., 42.12., 15.121. etj.) Qeveria miraton pagesën e përfitimeve për</p>	<p>Decision 12/42, faqja 12</p> <p>Decision 15/121, faqja 20</p>	<p>Megjithatë, nuk kishte një afat kohor për zbatimin e kësaj pakete. Ndërkohë, opozita pohoi se zbatimi i planit të parashikuar në paketë “ruhet” për kohën kur partia në Qeveri do të marrë pjesë në zgjedhjet lokale të tetorit 2021. Për më tepër, partitë e tjera opozitare argumentojnë se Paketa nuk është e qëndrueshme sepse varet shumë nga borxhi publik.</p> <p>Shqetësim u shpreh edhe për ndarjen e parave për Paketën në buxhetin e shtetit për vitin 2022. Partitë opozitare pohuan se për këtë pako Qeveria ka ndarë vetëm 127 milionë euro kundrejt 450 milionë eurove të premtuara.</p> <p>Sipas analizës së Institutit GAP nga Prishtina, Qeveria ka</p>	<p>30 korrik 2021, publikuar nga Kallxo.com;</p> <p>Bajrami thotë se nuk ka Pako të ringjlekijes ekonomike prej 420 milionë euro 17 nentor 2021, publikuar nga Koha.net;</p> <p>Sa mjete ka ndare Qeveria e Kosoves nga Programi i Ringjlekijes Ekonomike gjate periudhes korrik-dhjetor 2022? 24 Mars 2023, publikuar nga Instituti Gap</p>
--	--	--	--

<p>përfituesit e skemave të ndihmës sociale dhe pensionale. Këta aksesorë kanë vlerë 30% për ata që marrin më pak se 100 euro. Vlera e këtij vendimi është 17 milionë euro. Gjithashtu, Qeveria mbështet financiarisht përfituesit e skemave sociale me vlerë 100 euro.</p>		<p>shpenzuar gjithsej 212,253,800 euro si pjesë e Pakos për Rimëkëmbjen Ekonomike në periudhën korrik-dhjetor 2023..</p>	
<p>Në dy vendime të njëpasnjëshme (05/55, 01/60) në periudhën janar-shkurt 2022, Qeveria e Kosovës ka marrë masa të caktuara për stabilizimin e çmimit të energjisë elektrike. Me vendimin 05/55, Qeveria ka ndarë 10 milionë euro për zbutjen e kostove të krizës energjetike. Me vendimin 01/60, Qeveria premton subvencionimin e kostove të energjisë elektrike deri në 90</p>	<p>Decision 05/55, faqja 17</p> <p>Decision 01/60, faqja 1</p>	<p>Subvencionet e energjisë elektrike vijnë në një kohë të krizës së rëndë energjetike në Kosovë, me ndërprerje të mëdha të energjisë elektrike dhe rritje të vazhdueshme të çmimeve. Shumë parti në opozitë organizuan protesta në këtë kohë.</p> <p>Nga ana tjetër, qeveria e rriti buxhetin për subvencionimin e energjisë elektrike nga 75 milionë në 90 milionë euro dhe e</p>	<p>Edhe LDK-ja paralajmëron protestë kundër shtrenjtimit të energjisë (LDK-ja paralajmëron protesta edhe kundër rritjes së çmimit të rrymës), 21 janar 2022, publikuar nga Koha.net</p> <p>Kriza energjetike: Qeveria jep 90 milionë euro, qytetarët duan masa shtesë 5 shkurt 2022; publikuar nga Koha.net</p>

<p>milione euro, duke pasur parasysh rritjen dramatike të çmimit të energjisë elektrike të importuar.</p>		<p>zgjati programin e subvencionimit deri në prill të vitit 2023. Megjithatë, shumë qytetarë dhe organizata të shoqërisë civile deklaruan se vetëm subvencionimi i faturave të energjisë elektrike nuk mjafton për shumë anëtarë të shoqërisë.</p> <p>Deri në fund të vitit, qeveritë e huaja, si qeveria gjermane, si edhe BE-ja kanë premtuar ndihmë.</p>	<p>BE-ja zotohet ta ndihmojë Kosovën në sektorin e energjisë 16 tetorë 2022 ; publikuar nga Koha.net</p>
<p>Më 3 mars 2022, Qeveria e Kosovës vendosi të vendosë kufizime në çmimin e naftës dhe derivateve të saj. Me vendimin 02/66, qeveria vendosi kufirin maksimal të fitimit për naftën 4% mbi çmimin e kostos (për blerjet e mëdha) dhe 6% (për blerjet në shkallë të vogël).</p>	<p>Decision 02/66, faqja 10</p> <p>Administrative Instruction</p>	<p>Shitësit e naftës në Kosovë nuk ishin të kënaqur me vendimin për vendosjen e kufizimeve të çmimeve sepse sipas tyre është në kundërshtim me parimet e tregut të lirë. Ata pretenduan se Udhëzimet Administrative do t'i çonin në falimentim. Udhëzimi administrativ i “nxehi” më tej ankesat e tyre. Ndërsa Qeveria</p>	<p>Qeveria merr vendim për rregullimin e çmimit të naftës 22 qershor 2022; publikuar nga Radio Evropa e Lirë</p> <p>Skadimi i vendimit për çmime tavan, ky është çmimi i derivateve të naftës sot 11 nëntor 2022 publikuar nga Kallxo.com</p>

<p>Qeveria me një udhëzim administrativ të datës 23.06.2022 ka përcaktuar marzhin e fitimit prej 2 cent për blerjet e mëdha të naftës dhe 12 cent për blerjet e vogla. Në këtë udhëzim administrativ mbahen kostot si: dogana, akciza dhe TVSH.</p>		<p>pohoi se ka dallime në mes të çmimit real të naftës në tregjet ndërkombëtare dhe çmimeve në Kosovë (gjë që tregon inflacion artificial nga shitësit e naftës). Partitë opozitare, nga ana tjetër, kërkuan që Qeveria të ulë TVSH-në dhe akcizën.</p> <p>Vendimi për rregullimin e çmimit të naftës ka skaduar më 6 nëntor 2022 dhe më pas çmimet variojnë nga 1,69 deri në 1,72 euro për litër. Megjithatë, Qeveria ka paralajmëruar se vendimi për rregullimin e çmimit të naftës mund të riimponohet nëse çmimet rriten në mënyrë të pakontrolluar.</p>	
<p>Më 13 prill 2022, qeveria vendosi të ndalojë përkohësisht eksportin e “agro-ushqimore bazë” si misri, elbi, gruri, thekra, tërshëra (dhe mielli i</p>	<p>Decision 09/69, faqja 15</p>	<p>Ministri i Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, duke folur në emër të Qeverisë, argumentoi se vendimi ishte i domosdoshëm në lidhje me</p>	<p>Ndalohet përkohësisht eksporti i disa produkteve bazike agro-ushqimore 13 prill 2022; publikuar nga kallxo.com</p>

<p>përftuar prej tyre), vaji i lulediellit, sheqeri i bardhë, kripë për konsum njerëzor. . Ky vendim ka qenë në fuqi deri në shtator të të njëjtit vit, pasi Qeveria deklaroi se ka furnizim të mjaftueshëm në tregun e brendshëm.</p>		<p>rritjen e çmimeve. Sipas ministrit, eksporti i mallrave bazë mund të kërcënojë furnizimin për konsumatorët në Kosovë.</p> <p>Gjatë muajit shkurt, para miratimit të këtij vendimi, Kosova ka eksportuar mallra në vlerë prej rreth 65.2 milionë euro, ndërsa ka importuar mallra në vlerë prej 414.7 milionë euro.</p> <p>Vendimi për ndalimin e eksportit të produkteve ushqimore u motivua pjesërisht nga mungesa e rezervave shtetërore, si dhe grumbullimi (“blerja në panik”) e produkteve të tilla nga qytetarët.</p> <p>Disa javë pas vendimit për ndërprerjen e përkohshme të eksportit, prodhuesit e produkteve të tilla kërkuan nga Qeveria që të rishqyrtojë</p>	<p>Kosova ndalon eksportin e disa produkteve ushqimore 13 prill 2022 ; publikuar nga Radio Evropa e Lirë</p> <p>Konfuzioni për kohëzgjatjen e rezervave të Kosovës 16 mars 2022; publikuar nga Radio Evropa e Lirë</p> <p>Prodhuesit kërkojnë rishqyrimin e ndalimit të eksportit të produkteve bazë 26 prill 2022 , publikuar nga RTK</p>
--	--	--	--

		<p>vendimin e saj sepse sipas tyre kërkesa në tregun e Kosovës ishte e kënaqur dhe si e tillë nuk kishte nevojë që ato produkte të mbaheshin në vend.</p>	
<p>Më 29 prill 2022, Ministri i Financave njoftoi se Qeveria ka lidhur marrëveshje me 39 organizata për shpërndarjen e pakove ushqimore për familjet në nevojë. Shuma totale e këtyre marrëveshjeve është 1.7 milionë euro.</p>	<p>Qeveria ndan 1,7 milionë euro për 34 mijë pako ushqimore për familjet në nevojë</p> <p>29 prill 2022; publikuar nga Koha.net</p>		
<p>Më 24 gusht 2022, Qeveria e Kosovës ka miratuar një vendim me të cilin obligohet Furnizuesi Publik i Energjisë Elektrike që të llogarisë shpenzimet e konsumatorëve në atë mënyrë që Qeveria të subvencionojë dyfishin e energjisë elektrike të kursyer në krahasim me muajt e njëjtë</p>	<p>Decision 21/94, faqja 25</p> <p>Decision 03/97, faqja 3</p>	<p>Vendimi për subvencionimin e faturave të energjisë elektrike ka hyrë në fuqi në shtator të vitit 2022. Ministri i Financave në emër të Qeverisë pohoi se nga ky vendim do të përfitojnë mbi 300 mijë familje.</p> <p>Ekspertët e energjetikës, ndonëse e mirëpritën këtë</p>	<p>Kush do të përfitojë nga masa e qeverisë për subvencionim të rrymës? 5 shtator 2022 ; publikuar nga Kosovo.energy</p> <p>Haxhimusa: Izolimi i shtëpive, i rëndësishëm, por vonë për këtë dimër</p>

<p>të vitit paraprak, d.m.th. në faturë. Me vendimin 23/94, Qeveria ndan 41 milionë euro për subvencionimin e energjisë elektrike për konsumatorët.</p> <p>Me fjalë të tjera, qeveria përmes kësaj skeme inkurajon konsumatorët të kursejnë energjinë elektrike duke premtuar se do të paguajnë dyfishin e sasisë së energjisë elektrike të kursyer në çdo muaj në krahasim me të njëjtin muaj të një viti më parë. Pra, nëse fatura e rrymës në gusht 2021 ishte 70 euro, ndërsa nga gushti 2022 ishte 60 euro, Qeveria do të paguante 20 euro, pra konsumatori në gusht 2022 do të duhej të paguante vetëm 40 euro.</p>		<p>masë, thanë se është vetëm një pjesë e një strategjie më të madhe që Qeveria duhet ta zbatojë për kursimin e energjisë elektrike. Izolimi i shtëpive ishte një nga masat e propozuara.</p> <p>Subvencionimi i faturave të energjisë elektrike ka përfunduar në prill 2023. Ministri i Financave ka pohuar në një konferencë për media se Kosova ka kursyer deri në 88 milionë euro që do të duhej të shpenzoheshin për importin e energjisë elektrike nëse qytetarët nuk do të kishin kursyer energjinë elektrike. Gjithashtu, ministri shton se edhe pse kjo masë përfundon në muajin prill, do të ketë masa të reja ndihme të mbështetura nga BE.</p>	<p>6 tetor 2022; Publikuar nga Koha.net</p> <p>Përfundon subvencionimi i rrymës për kursimtarët</p> <p>26 prill 2023; publikuar nga Koha.net</p>
---	--	--	--

<p>Me vendimin 03/97, Qeveria e Kosovës ndan edhe 19 milionë euro për subvencione të energjisë elektrike.</p>			
<p>Më 12 prill 2022, Qeveria njoftoi se do të ndajë 100 milionë euro për kategori të ndryshme të shoqërisë për ndihmë të përkohshme.</p> <p>Vendimi për zbatimin e këtyre masave ka ardhur më 30 shtator 2022 (vendimi 31/99), ku Qeveria e Kosovës miratoi masa shtesë në Paketën e Rimëkëmbjes Ekonomike që synojnë trajtimin e inflacionit. Ato masa janë:</p> <p>1.1. subvencionimi i energjisë elektrike;</p> <p>1.2. 100 euro shtesë për pensionistët;</p>	<p>Ministri i Financave tregon se kur pritet të shpërndahen shtesat nga 100 euro 12 prill 2022; publikuar nga Kallxo.com</p> <p>Decision 31/99, faqja 52</p>	<p>Shumë persona të cilët kanë përfituar nga shpërndarja e ndihmës financiare e kanë mirëpritur vendimin, thuhet në një komunikatë për media nga Unioni i Sindikatave të Pavarura të Kosovës.</p> <p>Megjithatë, ka pasur edhe skepticizëm për këtë masë. Disa ekspertë argumentuan se dhënia e 100 eurove për qytetarët ishte "bamirësi" dhe nuk do të ofronte një zgjidhje të qëndrueshme për një problem siç është inflacioni..</p>	<p>Vendimet e... - BSPK - Bashkimi i Sindikatave të Pavarura të Kosovës 20 Prill 2022; Deklarata për shtyp e publikuar në Facebook</p> <p>Njëqind eurot shtesë - ndihmë a lëmshë 12 prill 2022; publikuar nga Radio Evropa e Lirë</p>

<p>1.3. punëdhënësit privatë që rrisin pagat me 100 euro marrin 50% të kësaj rritjeje nga Qeveria për tre muaj;</p> <p>1.4. Të punësuarit në ndërmarrjet publike marrin 100 euro shtesë nga shtatori;</p> <p>1.5. Punonjësit në sektorin publik marrin 50 euro shtesë deri në fund të vitit;</p> <p>1.6. Studentët marrin një ndihmë prej 100 euro në nëntor.</p>			
<p>Më 6 tetor 2022, Ministri i Ekonomisë prezantoi masat për subvencionimin e blerjes së pajisjeve me efikasitet energjetik. Ai pohoi se me këto masa shteti do të kursejë mbi 12 milionë euro. Sipas ministrit, pajisjet që do të subvencionohen përfshijnë kaldaja me biomasë - dru, pelet, briketa... pompat e</p>	<p>Rizvanolli prezanton masat për subvencionim të energjisë: Do t'ia kursejnë shtetit 12 mln euro</p> <p>6 tetor 2022, publikuar nga Koha.net</p>	<p>Qeveria pretendon se me këtë skemë të subvencionimit synojnë uljen e çmimit të faturave dhe sigurimin e furnizimit të qëndrueshëm me energji. Por Qeveria u kritikua për sjelljen e këtyre masave shumë vonë gjatë vitit (në tetor), pasi shumë qytetarë tashmë në mënyrë të pavarur kishin bërë</p>	<p>Qeveria subvencionon pajisjet efikente për ngrahje për qytetarë</p> <p>6 tetor 2022</p>

<p>nxehtësisë që ulin konsumin e energjisë me 30% (subvencionimi prej 2500 euro), kondicionerët efikasë (subvencionimi 400 euro), efikase. soba individuale me biomasë, dru, për familjet në nevojë.</p>		<p>përgatitjet e nevojshme për dimër.</p>	
<p>Më 27 tetor 2022, Kuvendi i Kosovës miratoi projektligjin për vendosjen e kufijve të përkohshëm të çmimeve për “produktet bazë” duke përfshirë drithërat, miellin, grurin, orizin, makaronat, vajin e lulediellit, qumështin, kripën e kuzhinës, vezët e pulës, mishin e pulës, sheqerin. , produkte të higjienës personale, etj.</p> <p>Më 8 nëntor Kuvendi mbajti shqyrtimin e dytë të projektligjit, i cili u votua sërish.</p>	<p>Draft law on interim measures of essential products in special cases of destabilization in the market</p> <p>Kuvendi miraton projektligjin për masat e përkohshme për produktet esenciale</p> <p>8 nëntor 2022, publikur nga Kallxo.com</p>	<p>Partia në pushtet pretendoi se projektligji për vendosjen e kufijve të çmimeve synon të rregullojë furnizimin me produkte bazë për konsumatorët në një kohë destabilizimi të tregut.</p> <p>Por përpara miratimit të projektligjit, partitë opozitare kërkuan rishkrimin e tij, sepse shkel parimet e ekonomisë së tregut të lirë.</p> <p>Pas miratimit të projektligjit, njëra nga partitë opozitare, Lidhja Demokratike e Kosovës (LDK) e ka sjellë atë në</p>	<p>Miratohet Projektligji për vendosjen e çmimeve tavan në produktet themelore</p> <p>27 tetor 2022 , publikuar nga Kallxo.com</p> <p>Çmimet tavan për produktet esenciale, opozita kërkon që të rishkruhet projektligji</p> <p>10 tetor 2022 , publikuar nga Kallxo.com</p> <p>LDK e çon në Kushtetuese Projektligjin për masat e</p>

		<p>Gjykatën Kushtetuese pasi sipas LDK-së, ligji dëmton më së shumti ndërmarrjet e mesme dhe të vogla. Ky veprim i opozitës u bë shkak për mosmarrëveshje të shumta mes pushtetit dhe opozitës.</p>	<p>përkohshme për produktet esenciale</p> <p>16 nentor 2022</p>
--	--	---	---

4.3. Serbia

Masa	Burimi i të dhënave për masën	Debati publik/komente	Burimet e të dhënave për debatin publik
<p>Në janar 2021, qeveria serbe filloi zyrtarisht zbatimin e një pakete masash ekonomike që synonin përafrimin e politikave ekonomike të Serbisë me ato të BE-së. Lidhur me çështjen e inflacionit u diskutua për një paketë ndihme ekonomike në vlerë prej rreth dy miliardë euro. Në dhjetor 2020 dhe në K1 2021, niveli i normës referencë të interesit mbeti i pandryshuar në 1.0%.</p> <p>Më tej, si pjesë e pakos, nga shkurti i vitit 2021, Qeveria hapi mundësinë që qytetarët të regjistrohen për një pagesë prej 60 eurosh, ku pensionistët dhe qytetarët në rrezik social</p>	<p>Програм економских реформи важан за економски дијалог са ЕУ (19 shkurt 2021, Faqja zyrtare e qeverisë së Republikës së Sërbisë)</p> <p>Полугодишни извештај о монетарној политици - Јануар - Јуни 2021 Qershor 2021</p> <p>Mali: Svima po 60 evra; Ko dobija novac, kad se prijaviti, kome ide dodatnih 50 evra? 11 shkurt 2021, B92</p>	<p>Diskursi publik mbi paketën e politikave ekonomike është pritur me njëfarë skepticizmi për shkak të dështimit të qeverisë për t'u përballur me krizën energjetike dhe inflacionin të vitit të kaluar. Përveç kësaj, mbështetja direkte financiare e njëhershme për të gjithë qytetarët u konsiderua si një lëvizje populiste dhe një tjetër barrë për borxhin e vendit. Ekonomistët dhe figurat e tjera politike besonin se procesi duhet të jetë më selektiv dhe të synojë vetëm ata qytetarë që kanë vërtet nevojë për mbështetje financiare, në vend që thjesht t'i jepen paratë kujtqdo që e</p>	<p>https://www.dw.com/sr/nova-pomo%C4%87-dr%C5%BEave-u-srbiji-da-li-je-ovo-stvarno-precizni-snajper-posle-bazuke/a-56403433 (Serbia: A është vërtet ky një snajper preciz pas bazukës?), 1 shkurt 2021, postuar nga DV</p> <p>https://standard.rs/2021/04/21/kolika-je-cena-novca-iz-helikoptera/ Sa është kostoja e "parave nga helikopteri" falas (Cila është kostoja e "parave të helikopterit"), 21 Prill 2021, botuar nga Novi Standard</p>

<p>paguhen automatikisht pa regjistrim paraprak.</p>		<p>kërkuan dhe t'i shtojë më shumë borxh vendit.</p>	
<p>Nga fillimi i dhjetorit 2021, Qeveria e Republikës së Serbisë ka ngrirë çmimet e disa produkteve ushqimore esenciale për një periudhë 60 mujore. Çmimet e ngrira korrespondojnë me çmimet e shënuara më 15 nëntor të po këtij viti. Dënime parashikohen për kompanitë që nuk respektojnë metodën e llogaritjes së marzhit fitues ose nuk kufizuan çmimet e pesë ushqimeve bazë.</p>	<p>https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/od-danas-u-srbiji-primeni-uredba-o-zamrzavanju-cena-osnovnih-namirnica/ (Nga sot në Serbi zbatohet rregullorja për ngrirjen e çmimeve të ushqimeve bazë), 1 dhjetor 2021, botuar nga Danas.</p>	<p>Sipas diskursit publik, kjo masë u vlerësua si joefektive për kontrollin e lëvizjeve makroekonomike dhe normës së inflacionit. Opinioni i përgjithshëm vë në dukje pakënaqësinë e Qeverisë në lidhje me këtë masë specifike për shkak të rritjes së përgjithshme të kostos së mjeteve të jetesës në përgjithësi. Kështu, qytetarët ishin të shqetësuar se ngrirja e çmimeve nuk do të përmirësonte domosdoshmërisht jetën e tyre të përditshme.</p> <p>Ekspertët besojnë se këto lloj masash mund të sjellin rezultate pozitive afatshkurtra, por përgjithësisht konsiderohen si joefektive në terma afatgjatë..</p>	<p>https://balkans.aljazeera.net/videos/2021/12/1/gradjani-srbije-kritikuju-zamrzavanja-cijena-pet-namirnica (Qytetarët e Serbisë kritikojnë vendimin e qeverisë) 1 dhjetor 2021, botuar nga Al Jazeera Balkan</p> <p>https://www.danas.rs/bbc-news-serbian/privreda-i-inflacija-sta-znaci-to-sto-je-srbije-zamrzla-cene-pet-osnovnih-namirnica-2/ (Ekonomia dhe inflacioni: Çfarë do të thotë që Serbia ka ngrirë çmimet e pesë ushqimeve bazë) 1 dhjetor 2021, botuar nga Danas</p>

<p>Qeveria e Serbisë ka nxjerrë një konkluzion për çmimin e rrymave për furnizim rezervë me energji elektrike për konsumatorët fundorë të cilët nuk kanë të drejtë për furnizim të garantuar pas datës 1 dhjetor 2021.</p> <p>Me këtë akt, çmimi i energjisë elektrike përcaktohet për kompanitë që do të lidhnin marrëveshje për furnizim me rezervë, e cila do të mundësonte funksionimin e mëtejshëm të tyre dhe krijimin e një mjedisi për ruajtjen e mjedisit të lejuar ekonomik. Çmimi i përcaktuar i energjisë elektrike do të zbatohet deri në stabilizimin e situatës në bursën e referencës.</p>	<p>https://www.blic.rs/biznis/vesti/zamrznute-cene-pet-osnovnih-namirnica-vlada-je-upravo-presekla-evo-sta-nece-moci-da/yrdz7d3</p>		
--	--	--	--

	<p>https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2021/12/29/vucic-srbija-ce-2030-godine-imati-i-najmanje-sest-naucnotehnoskih-parkova</p> <p>(Vuçiq: Të rinjtë e moshës 16 deri në 30 vjeç marrin 100 euro nga shteti) 29 dhjetor 2021, botuar nga Al Jazeera Balkan</p>	<p>Diskursi publik pati sërish karakter skeptik. Mbështetja e njëhershme financiare e shpallur nga presidenti u pa si një premtim parazgjedor ndaj votuesve të tij dhe një masë populiste. Ekspertët besonin se qeveria duhej të merrte një masë reale për të ndaluar inflacionin.</p>	<p>https://nova.rs/vesti/biznis/gajic-pomoc-mladima-od-100-evra-kupovina-glasova-njihovih-roditelja-2/</p> <p>(Gajić: Ndihma për të rinjtë 100 euro - blerja e votave të prindërve të tyre) 31 dhjetor 2021, botuar nga Nova</p>
<p>Në dhjetor të vitit 2021, presidenti i Republikës së Serbisë, Aleksandar Vuçiq, në konferencën vjetore për shtyp të qeverisë njoftoi se të rinjtë e moshës 16 deri në 30 vjeç do të marrin 100 euro nga shteti vitin e ardhshëm. Përveç kësaj, ai paralajmëroi 85 euro ndihmë për të gjithë punëtorët shëndetësorë, si dhe 170 euro për pensionistët.</p>	<p>https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-ograni%C4%8Denje-cena-goriva/31697765.html</p> <p>Qeveria e Serbisë kufizoi çmimin e derivateve me dekret të datës 10 shkurt 2022, publikuar nga Radio Evropa e Lirë.</p> <p>https://balkans.aljazeera.net/news/economy/2022/4/7/vlada-srbije-ogranicava-cijene-goriva-do-kraja-aprila</p>		

	<p>Qeveria e Serbisë kufizoi çmimet e karburanteve deri në fund të prillit (Qeveria e Serbisë kufizoi çmimet e karburanteve deri në fund të prillit), 7 prill 2022, botuar nga Al Jazeera Balkan</p>		
<p>Në fillim të shkurtit 2022, qeveria vendosi çmimin e naftës dhe produkteve të naftës për të parandaluar një çregullim të madhë dhe për të ruajtur standardet e jetesës së popullsisë.</p> <p>Në fillim të prillit 2022, Qeveria e Serbisë miratoi një rregullore të re për kufizimin e çmimit të derivateve të naftës, e cila do të jetë identike me atë ekzistuese dhe do të jetë e vlefshme deri më 30 prill.</p>	<p>https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-ograni%C4%8Denje-cena-goriva/31697765.html</p> <p>(Qeveria e Serbisë kufizoi çmimin e karburantit me dekret), 10 shkurt 2022, publikuar nga Radio Evropa e Lirë,</p> <p>https://balkans.aljazeera.net/news/economy/2022/4/7/vlada-srbije-ogranicava-cijene-goriva-do-kraja-aprila</p> <p>(Qeveria e Serbisë kufizon çmimet e karburantit deri në fund të prillit), 7 prill 2022,</p>	<p>Nuk kemi gjetur asnjë gjurmë të diskursit publik për rregullimin e çmimeve të naftës dhe derivateve të naftës në Republikën e Serbisë.</p>	

<p>Çmimet e naftës dhe derivateve të naftës do të rregullohen edhe disa herë gjatë vitit 2022.</p>	<p>botuar nga Al Jazeera Balkan</p>		
<p>Në gusht të vitit 2022, Qeveria e Republikës së Serbisë miratoi Strategjinë Fiskale për vitin 2023 me projeksione për vitin 2024 dhe 2025, e cila siguron realizimin e qëllimeve themelore të Qeverisë në përcaktimin e politikës ekonomike dhe fiskale.</p>	<p>https://energetskiportal.rs/vla-da-odredila-cenu-struje-od-1-jula-do-31-avgusta/ (Qeveria caktoi çmimin e energjisë elektrike nga 1 korriku deri më 31 gusht), 3 qershor 2022, publikuar nga Portali Energy</p>	<p>Nuk gjetëm asnjë gjurmë të diskursit publik për këtë masë të veçantë.</p>	

<p>Qeveria e Serbisë miratoi Konkluzionin me të cilin i rekomandon Ndërmarrjes Publike "Elektroprivreda Srbija" që furnizimi rezervë me energji elektrike për konsumatorët fundorë, të cilët nuk kanë të drejtë për furnizim të garantuar, nga 1 korriku deri më 31 gusht 2022 të kryhet. me çmim 97.50 euro/MWh pa TVSH, për të mos rrezikuar mjedisin afarist dhe ekonomik në Serbi.</p>	<p>https://www.rtv.rs/sr_lat/ekonomija/cena-struje-za-privredunos-dva-meseca-75-evra-pomegavat-satu_1346007.html</p> <p>(Çmimi i energjisë elektrike për ekonominë edhe për dy muaj është 75 euro për megavat-orë), 3 qershor 2022, publikuar nga Radio Televizioni Vojvodina.</p>		
<p>Më 16 qershor, Ministria e Financave e Republikës së Serbisë njoftoi për rritje dyshifrore të pagesave të pensioneve. Ai bëri të ditur se rritja do të arrihet në dy raste, në tetor/nëntor dhe në janar dhe do të shënojë një rritje prej 18-20%.</p>	<p>(Моруће увођење „швајцарске формуле плус“ ради бржег раста пензија), 16 qershor 2022, publikuar në faqen zyrtare të Qeverisë së Republikës së Serbisë</p>	<p>Kjo masë e veçantë ka hasur në disa kritika. Ekspertët vlerësuan se në vend të rritjes së pensioneve, qeveria duhet t'i kushtojë vëmendje inflacionit në rritje, për të mos "u hanger" pensionet e rritura nga rritja e çmimit të ushqimeve, si dhe nga barnat që zakonisht përdorin. pensionistët.</p>	<p>https://www.politika.rs/scc/clanak/525578/Nova-svajcarska-formula-sprecava-dalje-obezvredivanje-penzija</p> <p>("Formula e re zvicerane" parandalon zhvlerësimin e mëtejshëm të pensioneve), 18 nëntor 2022, botuar nga</p>

			Politika
<p>Në gusht 2022, u vu re një rritje e normës së interesit referencë për të pestën herë të atij viti dhe ajo arrin në një shumë totale prej 3%. Banka Popullore e Serbisë miratoi gjithashtu një sërë masash që detyrojnë bankat të mos i rrisin çmimet e shërbimeve për vitin e ardhshëm. Shoqata e bankave serbe sqaron se marrëveshja ndërmjet bankave dhe bankës qendrore është një përpjekje për të kontribuar në mbrojtjen e standardeve të qytetarëve.</p> <p>Rritja e normës së interesit referencë filloi në prill 2021 dhe u zhvillua si më poshtë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prill 2021: 0,50% rritje; - Maj/Qershor 2021: 0.5% rritje; - Korrik 2021: 0.25% rritje; 	<p>https://balkans.aljazeera.net/ideos/2022/8/12/narodna-banka-srbije-poostrava-monetarne-uslove (Banka Kombëtare e Serbisë shtrëngon kushtet monetare), 18 gusht 2022, botuar nga Al Jazeera Balkan</p> <p>https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/83470/odluka-narodne-banke-srbije-ponovo-povecana-referentna-kamatna-stopa-novi-rast-dinarskih-kredita/vest (Vendimi i Bankës Popullore të Serbisë: Norma e referencës u rrit sërish, rritje e re e kredisë në dinar), 6 prill 2022, publikuar nga Euronews Serbia</p>	<p>Rritja e normës së interesit referencë u konsiderua si një masë e nevojshme si një nga instrumentet parësore të politikës monetare në Serbi. Ekspertët paralajmëruan për huamarrje “më të shtrenjta”, sidomos kur këshilli i hipotekës është në këmbë, por gjithsesi u shqetësuan për masën e nevojshme, e cila nuk mund të shmanget.</p>	<p>https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/83470/odluka-narodne-banke-srbije-ponovo-povecana-referentna-kamatna-stopa-novi-rast-dinarskih-kredita/vest Rritja e normës referencë të interesit është konsideruar për (Vendimi i Bankës Popullore të Serbisë: Rritja e normës referente të interesit, rritje e re e kredisë në dinar), 6 prill 2022, publikuar nga Euronews Serbia</p> <p>https://biznis.telegraf.rs/info-biz/3539539-nbs-prelomila-povecana-referentna-kamatna-stopa-sta-to-znaci-za-vase-rate</p>

<p>- Gusht 2021: 0,25% rritje; - Shtator 2021: 0.50% rritje; - Tetor, Nëntor dhe Dhjetor 2021: 0,50% rritje çdo muaj; - Janar, Shkurt dhe Mars 2022: 0,25% rritje çdo muaj.</p>			<p>(NBS prishi: Rritja e normës së interesit referencë, çfarë do të thotë për këstet tuaja?), 11 gusht 2022, botuar nga Biznis Telegraf</p>
<p>Më 1 dhjetor 2022, Qeveria mori vendim që të ngrijë edhe një herë çmimet e ushqimeve bazë, pas ngrirjes së fundit të çmimeve që u bë në korrik dhe gusht.</p> <p>Në të njëjtin muaj, qeveria ngriu edhe çmimet e naftës dhe derivateve të naftës. Për më tepër, për të siguruar që vendi të mos përballet me mungesë të karburanteve, Qeveria ka ndaluar eksportin e euro-naftës.</p>	<p>https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2022/7/28/srbija-ogranicila-cijene-plina-i-osnovnih-zivotnih-namirnica (Serbia kufizon çmimet e gazit dhe ushqimeve bazë), 28 korrik 2022, botuar nga Al Jazeera Balkan</p> <p>https://www.srbija.gov.rs/vest/667942/ogranicena-visina-cena-osnovnih-zivotnih-namirnica.php (Çmimet e kufizuara të ushqimeve bazë), 1 dhjetor 2022, publikuar në faqen zyrtare të Qeverisë së</p>	<p>Qytetarët ishin të shqetësuar se karburanti ishte i rëndësishëm, por kjo nuk ishte e vetmja pyetje. Gjithashtu, ekspertët pohojnë se çmimi i rregulluar jo gjithmonë mbulon kostot e blerjes dhe shpërndarjes, gjë që çon në burgim në pikat e karburantit jashtë sistemit të kompanive ndërkombëtare.</p>	<p>https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-gorivo-cene-zamrzavanje/32186026.html (Karburanti në Serbi pavarësisht ngrirjes së çmimeve afër mesatares evropiane), 21 dhjetor 2022, botuar nga Radio Evropa e Lirë</p>

	Serbisë		
Në fillim të vitit 2023, çmimet e gjërave bazë u ngrinë sërish. Ngrirja e çmimeve do të vazhdojë deri në fund të shkurtit, pastaj përsëri deri në fund të marsit dhe përsëri deri në fund të prillit.	<p>https://www.danubeogradu.rs/2023/01/cene-osnovnih-namirnica-u-beogradu-januar-2023/ (Çmimi i mallrave bazë në Beograd, janar 2023), 5 janar 2023, botuar në Dan u Beograd</p> <p>https://www.paragraf.rs/dnevn-e-vesti/270223/270223-vest8.html (URDHËRË PËR KUFIZIMIN E ÇMIMEVE TË USHQIMIT BAZË: Zbatimi i Dekretit i zgjatur deri më 31.3.2023), 26 Shkurt 2023, Paragrafi</p> <p>https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/cene-osnovnih-zivotnih-namirnica-ostaju-iste-do-kraja-aprila/</p>	Diskursi publik për këtë masë specifike dhe zgjerimet e saj përbëhej nga argumente përgjithësisht mbështetëse, por ekspertët besonin se ngrirja e çmimeve nuk ishte e mjaftueshme dhe se qeveria duhej të gjente një mënyrë për të ulur çmimet. Ideja që u propozua nga ekspertët ishte hartimi i një ligji sistematik për regresionin e çmimit të kostove të prodhimit në bujqësi. Ekspertët ishin skeptikë se çmimet do të bien vetë pa ndonjë ndërhyrje të qeverisë. Përveç kësaj, ekspertët argumentuan se ngrirja e përhershme e çmimeve krijon iluzionin se inflacioni në Serbi është në rënie, kur në realitet është disi i padukshëm për	<p>https://lat.sputnikportal.rs/20230422/hoce-li-biti-pada-cena-hrane-i-u-srbiji-1154500221.html (A do të ketë rënie të çmimeve të ushqimeve në Serbi), 22 prill 2023, botuar nga Sputnik</p> <p>https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/zasto-je-hrana-skupa-u-srbiji-kolika-je-stvarno-nasa-inflacija-u-odnosu-na-okruzenje-i-zbog-cega-vlast-tvr-di-da-je-najniza-u-regionu/ (Pse është ushqimi i shtrenjtë në Serbi: Sa është realisht inflacioni ynë në krahasim me mjedisin dhe pse qeveria pretendon se është më i ulëti në rajon?),</p>

	<p>(Çmimet e ushqimeve bazë mbeten të njëjta deri në fund të prillit), 2 prill 2023, botuar nga Danas</p> <p>https://biznis.telegraf.rs/info-biz/3655452-produzena-uredba-o-namrnicama</p> <p>(Zbulojmë: Çmimi i ushqimeve bazë është i kufizuar deri në fund të prillit), 2 prill 2023</p>	<p>shkak të fiksimit të çmimeve. Masa u konsiderua joadekuate kur diskutohej për një zgjidhje afatgjatë të çështjes.</p> <p>Këto debate vazhduan gjatë gjithë majit, me ekspertët që argumentojnë se një rënie e vogël e çmimeve nuk do të thotë domosdoshmërisht deflacion.</p>	<p>19 Prill 2023, botuar nga Danas</p> <p>https://n1info.rs/biznis/soskic-inflacija-nije-pobedjena-cene-padaju-mi-smo-od-deflacije-jos-daleko/</p> <p>(Profesor Šoškić i shpjegoi ministrit: Inflacioni nuk është mposhtur, çmimet nuk po bien), 26 maj 2023, botuar nga N1</p>
<p>Në mars 2023, Banka Kombëtare e Republikës së Serbisë rriti normën bazë të interesit me 25 bp për të luftuar inflacionin e importuar. Kjo do të ndikojë në kreditë dhe kursimet. Banka Kombëtare Serbe tha se pritjet e tyre për të ardhmen përfshijnë një rrugë në rënie.</p>	<p>https://n1info.rs/english/news/national-bank-of-serbia-again-raises-key-policy-rate/</p> <p>(Banka Kombëtare e Serbisë rrit përsëri normën bazë të politikës), 9 mars 2023, botuar nga gjashtëmujori i parë</p>		

<p>Kjo masë do të përsëritet edhe një herë në prill, për 25 bp. Banka Kombëtare Serbe e konsideroi të nevojshme. Asnjë ndryshim nuk u bë në maj dhe takimi i radhës për përcaktimin e normave u caktua për 8 qershor 2023.</p>	<p>https://www.focus-economics.com/country-indicator/serbia/interest-rate/ (Serbia Key Policy Rate), 11 maj 2023, botuar nga Focus Economics</p>		
--	--	--	--

4.4. Mali i Zi

Masa	Burimi i të dhënave për masën	Debati publik/komente	Burimet e të dhënave për debatin publik
<p>Në fillim të prillit 2021 filloi zbatimi i fazës së parë të kredisë mbështetëse për ekonominë. Kjo përfshinte një sërë linjash krediti të përgatitura nga Fondi i Investimeve dhe Zhvillimit të Malit të Zi në bashkëpunim me Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik dhe Ministrinë e Financave dhe Mbrojtjes Sociale për të ofruar mbështetje financiare shtesë për likuiditet. Shuma totale e mbështetjes financiare arriti në 20 milionë euro, nga të cilat 150 mijë ishin të destinuara për zgjidhjen e problemit të likuiditetit duke financuar kapital qarkullues, pagë neto për punonjësit dhe kosto qiraje.</p>	<p>https://www.gov.me/clanak/pocinje-realizacija-prve-faze-kreditne-podrske-privredi (Fillon zbatimi i fazës së parë të kredisë mbështetëse për ekonominë), 8 prill 2021</p>		

<p>Duke filluar nga korriku 2021, Qeveria e Malit të Zi filloi zbatimin e një politike të re tatimore për të kontrolluar inflacionin në rritje. Në kuadër të politikës, qeveria do të rrisë akcizën për duhanin dhe alkoolin, si dhe do të rrisë taksën për sheqerin, kakaon dhe akulloren. Sipas Ministrisë së Financave, kjo do të rrisë ndjeshëm sasinë e parave që hyjnë në buxhet.</p>	<p>https://www.monitor.co.me/najavljeno-novo-povecanje-akciza-na-duvan-i-duvanske-proizvode-svercovane-cigarete-cekaju-nove-namete-u-crnoj-gori/ (NJOFTOHET RRITJE E RE E AKCIZAVE NË DUHAN DHE PRODUKTET E DUHANIT: Cigaret kontrabandë presin tarifa të reja në Mal të Zi), 8 Prill 2021, botuar në Monitor</p> <p>https://www.nezavisne.com/ekonomija/trziste/Crna-Gorad-1-jula-uvodi-akcizu-na-sladoled/661413 (Mali i Zi vendos akcizën për akulloren nga 1 korriku), 13 maj 2021, botuar nga Nezavisna novine</p>	<p>Kjo masë ka hasur në pakënaqësi të figurat politike dhe ekspertët. Pikëpamja e përgjithshme ishte se rritja e akcizës për duhanin vetëm sa do të stimulonte tregjet e zeza dhe gri për të importuar më shumë kontrabandë.</p> <p>Më tej, ekspertët pohuan se përkundër pritshmërive të Qeverisë se kjo masë do të rriste hyrjen e parave në buxhet, realiteti do të jetë krejtësisht ndryshe dhe me gjasë do të zvogëlohet fluksi buxhetor.</p> <p>Disa parti opozitare thanë se nuk do ta mbështesnin një projekt-ligj të tillë dhe argumentuan se qeveria duhet të konsiderojë edhe uljen e</p>	<p>https://www.cdm.me/ekonomija/zbog-povecanja-akcizadoci-ce-do-rasta-sivog-trzista/ (Për shkak të rritjes së akcizës, tregu gri do të rritet), 5 Prill 2021, botuar nga CDM</p> <p>https://www.cdm.me/ekonomija/stanic-o-akcizama-vladasprema-grcki-scenario-vodigradane-ka-siromastvu-i-unistava-privredu/ (Stanić për akcizat: Qeveria po përgatit një skenar grek, duke i çuar qytetarët në varfëri dhe duke shkatërruar ekonominë), 25 maj 2021, botuar nga CDM</p> <p>https://mina.news/mina-business-ekonomske-vijesti-</p>
---	---	--	--

		<p>akcizës për karburantet duke pasur parasysh rritjen e çmimeve.</p>	<p>iz-crne-gore/df-nece-podrzati-novu-akciznu-politiku/ (DF nuk do të mbështesë politikën e re të akcizës), 24 dhjetor 2021, postuar nga Min</p> <p>https://mina.news/mina-business-ekonomske-vijesti-iz-crne-gore/stanic-drzava-moze-i-mora-uticati-na-smanjenje-akciza/ (Staniq: Shteti mund dhe duhet të ndikojë në uljen e akcizës), 14 tetor 2021, botuar nga Min.</p>
<p>Qeveria filloi të shpërndajë vaj gatimi falas për qytetarët në gusht të 2021. Masa do të përfshijë një total prej 64,000 litrash vaj gatimi që do t'u shpërndahet qytetarëve në</p>	<p>https://www.danas.rs/svet/vlada-crne-gore-daje-gradjanima-po-tri-litra-ulja/ (Vlada Crne Gore daje qytetaret po tri litra ulja), 1</p>	<p>Opozita konsideroi se kjo është një masë populiste që synon vetëm t'i korruptojë qytetarët e saj.</p>	<p>https://www.vijesti.me/vijesti/politika/569628/stanic-vladanesposobna-da-zaustavirast-nezaposlenosti-i-odlazak-mladih-iz-zemlje/</p>

<p>rrezik social, të cilët po përballen me rritjen e kostove të ushqimeve bazë.</p> <p>Qeveria njoftoi gjithashtu se do të ngrijë çmimin e bukës në periudhën e ardhshme, si dhe të ashtuquajturat “shpërblime sociale” – një pagesë një herë nga 30 deri në 100 euro për të gjithë qytetarët.</p>	<p>gusht 2021, botuar nga Danas</p>	<p>Për më tepër, anëtarët e sektorit civil pohuan se qeveria po përfitonte nga zgjedhësit e saj më të cenueshëm.</p>	<p>(Stanić: Qeveria nuk është në gjendje të ndalojë rritjen e papunësisë dhe largimin e të rinjve nga vendi), 6 tetor 2021, botuar nga Vijesti 2021, objaveno od Vijesti</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/564855/poslanici-teroristu-650-000-gradjana-taoci-smo-njihovih-sujeta-bolesnih-nauma-licnih-interesa</p> <p>("Deputetët po terrorizojnë 650 mijë qytetarë, ne jemi peng të kotësive të tyre, qëllimeve të sëmura, interesave personale"), 3 shtator 2021, botuar nga Vijesti.</p>
<p>Në fillim të nëntorit 2021, Qeveria filloi zbatimin e</p>	<p>https://www.danas.rs/svet/region/vlada-crne-gore-usvojila-program-evropa-sad/</p>	<p>“Europe Tani” nga disa u prit me skepticizëm, për shkak të</p>	<p>https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/621519/evropa-sad-rebalans-uslovljen-</p>

<p>projektit “Evropa Tani”, pasi u arrit një marrëveshje në Qeveri.</p> <p>Evropa Tani është një paketë rregullash tatimore që pritej të zbatoheshin në fillim të vitit të ardhshëm.</p> <p>Më konkretisht, do të hiqen kontributet e sigurimeve shëndetësore në paga, si dhe mos taksimi i pagave deri në 700 euro bruto, me një rritje të pagës minimale në 450 euro dhe tatimin progresiv të pagave.</p>	<p>(Vlada Crne Gore miratoi programin Evropa sad), 4 nëntor 2022, botuar nga Danas</p> <p>https://www.glasamerike.net/a/vlada-crne-gore-usvojila-informaciju-o-projektu-evropa-sad-6300004.html</p> <p>(Qeveria e Malit të Zi miratoi informacionin për projektin "Evropa Tani"), 4 nëntor 2022, botuar nga Zëri i Amerikës</p>	<p>kostove të mëdha që rëndonte buxhetin publik.</p> <p>Për më tepër, paketa ligjore u konsiderua e gjerë dhe e paqartë nga disa, me disa palë të interesuara që kërkuan kristalizimin e mëtejshëm të detajeve që këto ligje dhe korniza ligjore do të imponojnë.</p>	<p>pumpanjem-rashoda-a-ne-programom-evropa-sad</p> <p>(Evropa tani: Ribalancimi i kushtëzuar nga pompimi i shpenzimeve, jo programi "Evropa tani"), 14 shtator 2022, botuar nga Vijesti</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/politika/636229/df-evropa-sad-da-se-preciznije-odredi-prema-predlozenim-amandmanima-na-zakon-o-lokalnoj-samoupravi</p> <p>(DF: Evropa tani duhet të definohet më saktë sipas propozim-amendamenteve të Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale, 24 dhjetor 2022, botuar nga Vijesti</p>
<p>Në mesin e marsit 2022, qeveria njoftoi se do të rrisë pensionet për pensionistët.</p>	<p>https://mondo.me/info/Crna-gora/a1008547/KOPRIVICA-Podizanje-minimalne-penzije-</p>	<p>Masa u vlerësua si populiste dhe joefektive. Ekspertët dhe palët e interesuara argumentuan</p>	<p>https://www.vijesti.me/tv/emisije/604201/povecanje-penzija-pojela-inflacija</p>

<p>Diskutimet e para për këtë masë kanë nisur në dhjetor të vitit të kaluar, por në fillim të vitit 2022 Qeveria njoftoi më shumë detaje, pra një rritje prej 10% në maj 2022, si dhe një rritje shtesë prej 7-8% në gusht. Ministri i Financave dhe Çështjeve Sociale deklaroi se kjo do të jetë rritja më e madhe e masës së pensionit në historinë e shtetit.</p>	<p>ce-obezbijediti-makar-elementarnu-egzistenciju.html (KOPRIVICA: Rritja e pensionit minimal do të sigurojë të paktën një ekzistencë bazë), 20 dhjetor 2021, botuar nga Mondo</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/politika/595614/spajic-u-maju-povecanje-penzija-za-okod-deset-odsto-zlato-najbolja-odbrana-od-rekordne-inflacije (Spajić: Në maj pensionet do të rriten me rreth dhjetë për qind, ari është mbrojtja më e mirë kundër inflacionit rekord), 18 mars 2022, botuar nga Vijesti</p>	<p>se rritja është pothuajse e parëndësishme duke marrë parasysh rritjen e kostos së produkteve ushqimore dhe nevojave të tjera me të cilat përballen qytetarët në pension.</p> <p>Për më tepër, ekspertët parashikuan se kostoja e jetesës do të rritej në periudhën e ardhshme dhe ishin të shqetësuar nëse pensionistët me pension e minimal a do të mund të mbijetonin ose jo në ato kushte.</p> <p>Deputetët e partive opozitare kërkuan nga qeveria që të mendojë për një rritje edhe më të madhe sa i përket përfituesve të masës për pensionistët me pension minimal.</p>	<p>(Rritja e pensionit “e hante” inflacioni), 15 maj 2022, botim nga Vijesti.</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/politika/609166/poslanici-sd-najnize-penzije-povecati-za-jos-23-odsto (Deputetët e SD-së: Rriten edhe 23 për qind pensionet më të ulëta), 16 qershor 2022, botim nga Vijesti.</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/656978/traze-vanredno-povecanje-penzija-da-se-nadoknadi-inflacija (Kërkojnë rritje të jashtëzakonshme pensioni, për të kompensuar inflacionin), 17 maj 2023,</p>
--	--	---	--

		Kjo do të bëhet problem edhe në mesin e vitit 2023, kur shoqatat e pensionistëve do të kërkojnë një rritje tjetër në mënyrë që pensionistët të përballen me rritjen e kostove.	botuar nga Vijesti.
<p>Qeveria në qershor 2022 ngriu përkohësisht çmimet e artikujve ushqimorë bazë, përfshirë vajin, miellin dhe sheqerin. Për shkak të rritjes së vazhdueshme të kostove të ushqimit, Qeveria mendon se e vetmja mënyrë për të kontrolluar çmimin pa dëmtuar shumë ekonominë është ngrirja e çmimeve.</p> <p>Për tregtarët që nuk respektojnë ngrirjen e çmimeve janë parashikuar gjoba.</p>	<p>https://me.ekapija.com/news/3743704/vlada-ogranicila-marze-na-brasno-secer-so-i-ulje</p> <p>(Qeveria kufizoi marzhet për miellin, sheqerin, kripën dhe vajin), 23 qershor 2022, botuar nga eKapi</p> <p>https://www.gov.me/clanak/vlada-ogranicila-marze-na-brasno-ulje-secer-i-so</p> <p>(Qeveria kufizoi marzhet e fitimit në miell, vaj, sheqer dhe kripë), 23 qershor 2022</p>	<p>Sipas ekspertëve, Qeveria u vonua pak në skenë me këtë masë, ndonëse në përgjithësi u konsiderua e nevojshme dhe u vlerësua nga ekspertët dhe partitë opozitare.</p> <p>Megjithatë, Qeverisë iu propozuan masa të tjera, duke përfshirë investimet në ekonomi, të cilat do ta bënin Malin e Zi një vend më të pavarur ekonomikisht dhe një vend që nuk duhet të mbështetet në importe kur bëhet fjalë për ushqimet bazë si qumështi, mishi dhe uji.</p>	<p>https://www.dw.com/hr/crna-gora-kako-protiv-inflacije/a-63250609</p> <p>(Mali i Zi: si të luftohet inflacioni?), 27 shtator 2022, botuar nga DV</p> <p>https://www.aktuelno.me/ekonomija/nadlezni-ne-ocekujuprobleme-tvrde-da-tokom-jeseni-i-zime-nece-bitinestasice-hrane/</p> <p>(Ata pretendojnë se gjatë vjeshtës dhe dimrit nuk do të ketë mungesë ushqimi), 18 shtator 2022, botuar nga</p>

	<p>https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/610422/ko-ne-ogranici-marze-kazna-do-10000-eura</p> <p>(Kush nuk e kufizon marzhin e fitimit, gjohë deri në 10.000 euro), 25 qershor 2022, botim nga Vijesti.</p>	<p>Ndërsa qeveria siguroi publikun se nuk do të kishte mungesë të produkteve në vjeshtën e ardhshme, ekspertët këshilluan të mos bëni parashikime afatgjata, veçanërisht duke pasur parasysh paparashikueshmërinë e luftës në Ukrainë.</p>	Aktuelno
<p>Në qershor 2022, Kuvendi votoi dhe pranoi që buka dhe produktet e bukës të përjashtohen nga TVSH-ja. Masa kishte për qëllim uljen e çmimit të bukës.</p> <p>Më tej, Qeveria mori vendim për heqjen e akcizës për plastikën që përdoret për prodhimin e ambalazheve të ushqimeve dhe pijeve. Kjo, nga</p>	<p>https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/skupstina-crne-gore-odlucila-ukida-se-pdv-na-hleb/</p> <p>(Parlamenti i Malit të Zi vendosi: Hiqet TVSH-ja e bukës), 15 qershor 2022, botuar në Danas</p> <p>https://biznis.rs/vesti/crna-gora-ukida-pdv-na-hleb-ka-i-akcize-na-plastiku/</p>	<p>Masa u mbështet në përgjithësi nga partitë opozitare dhe qytetarët.</p>	<p>https://biznis.telegraf.rs/info-biz/3507890-crnogorci-podrzali-predlog-o-ukidanju-pdv-na-hleb</p> <p>(Malazezët mbështetën propozimin për heqjen e TVSH-së në bukë), 3 qershor 2022, botuar nga Biznis Telegraf)</p>

<p>ana tjetër, do të reduktonte kostot e prodhimit për prodhuesit e ushqimit dhe në fund të fundit, çmimin përfundimtar të konsumit të produkteve.</p>	<p>(Mali i Zi heq TVSH-në e bukës, si dhe akcizën e plastikës), 16 qershor 2022, botuar nga Biznis</p>		
<p>Në shtator 2022, Qeveria votoi dhe miratoi një ribalancim buxhetor që erdhi me një plan të ri huamarrjeje. Ministri i Financave deklaroi se ribalancimi i buxhetit është i nevojshëm për të mos falimentuar shtetin.</p>	<p>https://www.slobodnaevropa.org/a/budzet-crna-gora-usvojen-parlament-rebalans-32056352.html (Në parlamentin malazez u miratua ribalancimi i buxhetit dhe u percaktuan detyrat e reja), 29 shtator 2022, botuar nga Radio Evropa e Lirë</p>	<p>Sipas ekspertëve, ribalancimi i buxhetit u pa si një tjetër masë populiste që premtonte shumë, por kishte më pak gjasa të përmbushte premtimet e saj. Për më tepër, disa nga ndryshimet realisht nuk janë pranuar sepse, sipas mendimeve të caktuara, premtojnë shumë para për palë të caktuara, ndërsa qytetarët e rregullt do të mbeten sërish pa përkujdesje.</p>	<p>https://www.slobodnaevropa.org/a/budzet-socijalna-davanja-izbori-crna-gora/32199166.html (Buxheti i Malit të Zi 'duart e gjera'), 29 dhjetor 2022, botuar nga Radio Evropa e Lirë</p>
<p>Në shkurt të vitit 2023, Kuvendi votoi dhe miratoi projektligjin që rregullon rritjen e akcizës për mallra të caktuara. Projektligji u miratua në një grup prej gjithsej 5 projektligjesh ekonomike që</p>	<p>https://www.pobjeda.me/clan-ak/damjanovic-set-poreskih-akata-bi-trebalo-da-odredimo-prije-predsjednicke-kampanje (Ndryshimet e miratuara në ligjin e akcizës), 28 shkurt</p>	<p>Opozita e cilësoi masën luksoze dhe sipas mendimit të saj do të kontribuojë vetëm në ekonominë gri e zi dhe importin e produkteve kontrabandë në Mal të Zi.</p>	<p>https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/645569/konjevic-df-ura-demokrate-izglasali-spajiceve-lose-predloge-spajic-inflacija-bila-tri-odsto-kada-smo-to-predlagali</p>

<p>synojnë rregullimin e çështjes së inflacionit të shfrenuar. Rritja e akcizës kishte për qëllim sigurimin e një fluksi më të madh të parave në buxhetin publik.</p>	<p>2023, botuar nga Pobjeda</p>	<p>Megjithatë, sipas ekspertëve, ky lloj masash ka qenë e vonuar dhe më parë ka qenë objekt diskutimi midis ekonomistëve.</p>	<p>(Konjeviq: DF, URA, Demokratët votuan pro propozimet e këqija të Spajiqit; Spajiq: Inflacioni ishte tre për qind kur e propozuam), 23 janar 2023, botuar nga Vijesti https://www.pobjeda.me/clan-ak/damjanovic-set-poreskih-akata-bi-trebalo-da-odredimo-prije-predsiednicke-kampanje (Ndryshimet e miratuara në ligjin e akcizës), 28 shkurt 2023, botuar nga Pobjeda</p>
<p>Në mesin e marsit 2023, qeveria nisi zbatimin e një projekti të përbashkët me disa dyqane të mëdha të quajtur "Stop Inflation". Projekti u bazua në gatishmërinë e tregtarëve të listuar për të krijuar të ashtuquajturat</p>	<p>https://mina.news/mina-business-ekonomske-vijesti-iz-crne-gore/od-utorka-snizene-cijene-u-sklopu-akcije-stop-inflaciji/ (Nga e marta ulje çmimesh si pjesë e fushatës Stop Inflation), 16 Mars 2023,</p>	<p>Qytetarët e Podgoricës thanë se masa është pozitive dhe se ndihmon për të përballuar jetesën kur bëhet fjalë për blerjet mujore të ushqimeve. Megjithatë, ata menduan se iniciativa zbatohet vetëm për produkte me cilësi më të ulët</p>	<p>https://www.vijesti.me/vijesti-ekonomija/648778/gradjani-podgorice-o-akciji-stop-inflaciji-i-hvale-snizenje-i-traze-kvalitet (Qytetarët e Podgoricës për aksionin "Stop inflacionit": Të dy lavdërojnë uljen, dhe</p>

<p>“shportat e blerjeve anti-inflacioniste”, me produkte që do të impononin marzhe të ulëta fitimi.</p> <p>Projekti është ende në vazhdim për momentin, me më shumë dyqane tregtare dhe tregtarë që i janë bashkuar kauzës.</p>	<p>botuar nga Min.</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/653572/mert-telekomunikacioni-operatori-se-pridruzili-akciji-stop-inflacii</p> <p>(MERT: Operatorët e telekomunikacionit i janë bashkuar aksionit “Stop inflacionit”), 24 Prill 2023, botuar nga Vijesti</p> <p>https://www.cdm.me/ekonomija/durovic-nastavljamo-sa-akcijom-stop-inflacii-i-u-junu/</p> <p>(Gjuroviq: Vazhdojmë me fushatën Stop inflacionit edhe në qershor), 6 qershor 2023, botuar në VKM</p> <p>https://mondo.me/info/Ekonomija/a1158627/Azuranspisak-kompanija-koje-</p>	<p>dhe kërkuan që iniciativa të zgjerohej për të përfshirë një gamë më të gjerë produktesh.</p> <p>Sindikata e Sindikatave të Pavarura vlerësoi masën, por kërkoi nga Qeveria uljen e mëtejshme të akcizës në mënyrë që vendi të ketë shanse më të mira për t'u përballur me inflacionin.</p>	<p>kërkojnë cilësi), 23 mars 2023, botim nga Vijesti.</p> <p>https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/648717/usscg-vlada-da-vrati-umanijene-akcize-za-gorivo-puna-podrska-akciji-stop-inflacii</p> <p>(USSCG: Qeveria të kthejë akcizën e reduktuar për karburantin, mbështetje të plotë për aksionin "Stop inflacionit"), 21 mars 2023, botuar nga Vijesti</p>
---	--	---	---

	<p>ucestvju-u-akciji-Stop-inflaciji.html</p> <p>(QEVERIA E Malit të Zi: PËRDITËZOHET LISTA E KOMPANIVE DHE ARTIKUJVE PJESEMARRËS NË VEPRIMIN NDALO INFLACIONIN), 4 Prill 2023, botuar nga Mondo</p>		
--	---	--	--

5. Referencat

- Faqja zyrtare e Qeverisë së Republikës së Serbisë, “Një program reformash ekonomike i rëndësishëm për dialogun ekonomik me BE-në”, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.srbija.gov.rs/vest/521316/program-ekonomskih-reformi-vazan-za-ekonomski-dijalog-sa-eu.php>
- Banka Popullore e Serbisë, “Raporti gjashtëmujor i politikës monetare”, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet https://www.nbs.rs/export/sites/NBS_site/documents/publikacije/mp/monetarna_politika_I_2021.pdf
- “Mali: Svima po 60 evra; Ko dobija novac, kad se prijaviti, kome ide dodatnih 50 evra?”, B92, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.b92.net/biz/vesti/srbija/mali-svima-po-60-evra-ko-dobija-novac-kad-se-prijaviti-kome-ide-dodatnih-50-evra-video-1809994>
- “Srbija: Da li je ovo stvarno precizni snajper posle bazuke?”, DW, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.dw.com/sr/nova-pomo%C4%87-dr%C5%BEave-u-srbiji-da-li-je-ovo-stvarno-precizni-snajper-posle-bazuke/a-56403433>
- “Kolika je cena besplatnog „novca iz helikoptera“, Standard, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://standard.rs/2021/04/21/kolika-je-cena-novca-iz-helikoptera/>
- “Od danas u Srbiji primena uredbe o zamrzavanju cena osnovnih namirnica”, Danas, 2021a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/od-danas-u-srbiji-primeni-uredba-o-zamrzavanju-cena-osnovnih-namirnica/>
- “Građani Srbije kritikuju odluku Vlade”, Al Jazeera Balkan, 2021a, aksesuar më 16 korrik 2023, nëpërmjet <https://balkans.aljazeera.net/videos/2021/12/1/gradjani-srbije-kritikuju-zamrzavanja-cijena-pet-namirnica>
- “Privreda i inflacija: Šta znači to što je Srbije zamrzla cene pet osnovnih namirnica”, Danas, 2021, aksesuar më 16 korrik, nëpërmjet <https://www.danas.rs/bbc-news-serbian/privreda-i-inflacija-sta-znaci-to-sto-je-srbije-zamrzla-cene-pet-osnovnih-namirnica-2/>
- “ZAMRZNUTE CENE PET OSNOVNIH NAMIRNICA! Vlada je upravo presekla, evo šta neće moći da poskupi”, Blic, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.blic.rs/biznis/vesti/zamrznute-cene-pet-osnovnih-namirnica-vlada-je-upravo-presekla-evo-sta-neece-moci-da-poskupi>

- “Vučić: Mladi od 16 do 30 godina dobijaju od države 100 eura”, Al Jazeera Balkans, 2021b, aksesuar më 16 korrik nëpërmjet <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2021/12/29/vucic-srbija-ce-2030-godine-imati-i-najmanje-sest-naucnoteholoskih-parkova>
- “Gajić: Pomoć mladima od 100 evra – kupovina glasova njihovih roditelja”, NOVA, 2021, aksesuar më 16 korrik nëpërmjet <https://nova.rs/vesti/biznis/gajic-pomoc-mladima-od-100-evra-kupovina-glasova-njihovih-roditelja-2/>
- “Vlada Srbije ograničila uredbom cenu goriva”, Radio Evropa e Lirë Serbia, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-ograni%C4%8Denje-cena-goriva/31697765.html>
- “Vlada Srbije ograničila cijene goriva do kraja aprila”, Al Jazeera Balkans 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://balkans.aljazeera.net/news/economy/2022/4/7/vlada-srbije-ogranicava-cijene-goriva-do-kraja-aprila>
- “Cena struje za privredu još dva meseca 75 evra po megavat-satu”, PTB, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet https://www.rtv.rs/sr_lat/ekonomija/cena-struje-za-privredu-jos-dva-meseca-75-evra-po-megavat-satu_1346007.html
- “Моруће увођење „швајцарске формуле плус“ ради бржег раста пензија”, Уебфаја зыртаре е Qeverisë së Republikës së Serbisë, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.srbija.gov.rs/vest/635497/moguće-uvodjenje-svajcarske-formule-plus-radi-brzeg-rasta-penzija.php>
- “Нова „швајцарска формула“ спречава даље обезвређивање пензија”, Politika, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.politika.rs/scc/clanak/525578/Nova-svajcarska-formula-sprecava-dalje-obezvredivanje-penzija>
- “Narodna banka Srbije pooštava monetarne uslove”, Al Jazeera Balkans, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://balkans.aljazeera.net/videos/2022/8/12/narodna-banka-srbije-poostrava-monetarne-uslove>
- “Vendimi i Narodne Banke Srbije: Ponovo povećana referentna kamatna stopa, novi rast dinarskih kredita”, Euronews Serbia, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/83470/odluka-narodne-banke-srbije-ponovo-povecana-referentna-kamatna-stopa-novi-rast-dinarskih-kredita/vest>

- “NBS prelomila: Povećana referentna kamatna stopa, šta to znači za vaše rate?”, Business Telegraph, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/3539539-nbs-prelomila-povecana-referentna-kamatna-stopa-sta-to-znaci-za-vase-rate>
- “Srbija ograničila cijene plina i osnovnih životnih namirnica”, Al Jazeera Balkans, 2022c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2022/7/28/srbija-ogranicila-cijene-plina-i-osnovnih-zivotnih-namirnica>
- “Ограничена висина цена основних животних намирница”, Уебфаја зыртаре е Qeverisë së Republikës së Serbisë, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.srbija.gov.rs/vest/667942/ogranicena-visina-cena-osnovnih-zivotnih-namirnica.php>
- “UREDBA O OGRANIČENJU VISINE CENA OSNOVNIH ŽIVOTNIH NAMIRNICA: Primena Uredbe produžena do 31.3.2023 Godine”, PARAGRAF, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/270223/270223-vest8.html>
- “Cene osnovnih životnih namirnica ostaju iste do kraja aprila”, DANAS, 2023a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/cene-osnovnih-zivotnih-namirnica-ostaju-iste-do-kraja-aprila/>
- “Saznajemo: Cena osnovnih namirnica ograničena do kraja aprila”, Business Telegraph, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/3655452-produzena-uredba-o-namrnicama>
- “Hoće li biti pada cena hrane i u Srbiji”, Sputnik, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://lat.sputnikportal.rs/20230422/hoce-li-biti-pada-cena-hrane-i-u-srbiji-1154500221.html>
- “Zašto je hrana skupa u Srbiji: Kolika je stvarno naša inflacija u odnosu na okruženje, i zbog čega vlast tvrdi da je najniža u regionu?”, DANAS, 2023b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/zasto-je-hrana-skupa-u-srbiji-kolika-je-stvarno-nasa-inflacija-u-odnosu-na-okruzenje-i-zbog-cega-vlast-tvrdi-da-je-najniza-u-regionu/>
- “Profesor Šoškić objasnio ministru: Inflacija nije pobeđena, cene ne padaju”, H1, 2023a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://n1info.rs/biznis/soskic-inflacija-nije-pobedjena-cene-ne-padaju-mi-smo-od-deflacij>”National Bank of Serbia again raises key policy rate, H1, 2023b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://n1info.rs/english/news/national-bank-of-serbia-again-raises-key-policy-rate/>

- "Serbia Key Policy Rate", Focus Economics, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.focus-economics.com/country-indicator/serbia/interest-rate/>
- "Počinje realizacija prve faze kreditne podrške privredi", Faqja zyrtare e Qeverisë së Malit të Zi, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.gov.me/clanak/pocinje-realizacija-prve-faze-kreditne-podrske-privredi>
- "NAJAVLJENO NOVO POVEĆANJE AKCIZA NA DUVAN I DUVANSKE PROIZVODE: Švercovane cigarete čekaju nove namete u Crnoj Gori", Monitor, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.monitor.co.me/najavljeno-novo-povecanje-akciza-na-duvan-i-duvanske-proizvode-svercovane-cigarete-cekaju-nove-namete-u-crnoj-gori/>
- "Crna Gora od 1. jula uvodi akcize na sladoled", Politika, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.politika.rs/sr/clanak/478899/Crna-Gora-od-1-jula-uvodi-akcizu-na-sladoled>
- "Zbog povećanja akciza doći će do rasta sivog tržišta", CDM, 2021a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.cdm.me/ekonomija/zbog-povecanja-akciza-doci-ce-do-rasta-sivog-trzista/>
- "Stanić o akcizama: Vlada sprema grčki scenario, vodi građane ka siromaštvu i uništava privredu", CDM, 2021b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.cdm.me/ekonomija/stanic-o-akcizama-vlada-sprema-grcki-scenario-vodi-gradane-ka-siromastvu-i-unistava-privredu/>
- "DF neće podržati novu akciznu politiku", Mina, 2021a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://mina.news/mina-business-ekonomске-vijesti-iz-crne-gore/df-nece-podrzati-novu-akciznu-politiku/>
- "Stanić: Država može i mora uticati na smanjenje akciza", Mina, 2021b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://mina.news/mina-business-ekonomске-vijesti-iz-crne-gore/stanic-drzava-moze-i-mora-uticati-na-smanjenje-akciza/>
- "Vlada Crne Gore daje građanima po tri litra ulja", DANAS, 2021c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.danas.rs/svet/vlada-crne-gore-daje-gradjanima-po-tri-litra-ulja/>
- "Stanić: Vlada nesposobna da zaustavi rast nezaposlenosti i odlazak mladih iz zemlje", Vijesti, 2021a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/569628/stanic-vlada-nesposobna-da-zaustavi-rast-nezaposlenosti-i-odlazak-mladih-iz-zemlje>
- "Poslanici terorišu 650.000 građana, taoci smo njihovih sujeta, bolesnih nauma, ličnih interesa...", Vijesti, 2021b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet

<https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/564855/poslanici-teroristu-650-000-gradiana-taocismo-njihovih-sujeta-bolesnih-nauma-licnih-interesa>

- “Vlada Crne Gore usvojila informaciju o projektu "Evropa sad", Zëri i Amerikës, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.glasamerike.net/a/vlada-crne-gore-usvojila-informaciju-o-projektu-evropa-sad-/6300004.html>
- “Evropa sad: Rebalans uslovljen pumpanjem rashoda, a ne programom "Evropa sad", Vijesti, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/621519/evropa-sad-rebalans-uslovljen-pumpanjem-rashoda-a-ne-programom-evropa-sad>
- “DF: Evropa sad da se preciznije odredi prema predloženim amandmanima na Zakon o lokalnoj samoupravi”, Vijesti, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/636229/df-evropa-sad-da-se-preciznije-odredi-prema-predlozenim-amandmanima-na-zakon-o-lokalnoj-samoupravi>
- “KOPRIVICA: Podizanje minimalne penzije će obezbijediti makar elementarnu egzistenciju”, Mondo, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://mondo.me/info/Crna-gora/a1008547/KOPRIVICA-Podizanje-minimalne-penzije-ce-obezbijediti-makar-elementarnu-egzistenciju.html>
- “Spajic: U maju povecanje penzija za oko deset odsto, zlato najbolja odbrana od rekordne inflacije”, Vijesti, 2022c, aksesuar në 16 korrik, 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/595614/spajic-u-maju-povecanje-penzija-za-oko-deset-odsto-zlato-naibolja-odbrana-od-rekordne-inflacije>
- “Povecanje penzija "pojela" inflacija”, Vijesti, 2022g, пристапено на 16ти јули, 2023 преку <https://www.vijesti.me/tv/emisije/604201/povecanje-penzija-pojela-inflacija>
- “Poslanici SD: Najniže penzije povećati za još 23 odsto”, Vijesti, 2023a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/609166/poslanici-sd-nainize-penzije-povecati-za-jos-23-odsto>
- “Traže vanredno povecanje penzije, da se nadoknadi inflacija”, Vijesti, 2023b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/656978/traze-vanredno-povecanje-penzije-da-se-nadoknadi-inflacija>
- “Vlada ogranicila marže na brašno, šećer, so i ulje”, eKapija, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://me.ekapija.com/news/3743704/vlada-ogranicila-marze-na-brasno-secer-so-i-ulje>

- “Vlada ograničila marže na brašno, ulje, šećer i so”, Faqja zyrtare e Qeverisë së Malit të Zi, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.gov.me/clanak/vlada-ogranicila-marze-na-brasno-ulje-secer-i-so>
- “Ko ne ograniči marže kazna do 10.000 eura”, Vijesti, 2022f, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/610422/ko-ne-ogranici-marze-kazna-do-10000-eura>
- “Crna Gora: kako protiv inflacije?”, DW, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.dw.com/hr/crna-gora-kako-protiv-inflacije/a-63250609>
- “Tvrde da tokom jeseni i zime neće biti nestašice hrane”, Aktualelno, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.aktuelno.me/ekonomija/nadlezni-ne-ocekujuprobleme-tvrde-da-tokom-jeseni-i-zime-neze-biti-nestasice-hrane/>
- “Skupština Crne Gore odlučila: Ukida se PDV na hleb”, Danas, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/skupstina-crne-gore-odlucila-ukida-se-pdv-na-hleb/>
- “Crna Gora ukida PDV na hleb, kao i akcize na plastiku”, Biznes, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://biznis.rs/vesti/crna-gora-ukida-pdv-na-hleb-kao-i-akcize-na-plastiku/>
- “Crnogorci podržali predlog o ukidanju PDV na hleb”, Business Telegraph, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/3507890-crnogorci-podrzali-predlog-o-ukidanju-pdv-na-hleb>
- “U crnogorskom parlamentu usvojen rebalans budžeta i nova zaduženja”, Radio Evropa e Lirë, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.slobodnaevropa.org/a/budzet-crna-gora-usvojen-parlament-rebalans-/32056352.html>
- “Crnogorski budžet 'široke ruke”, Radio Evropa e Lirë, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.slobodnaevropa.org/a/budzet-socijalna-davanja-izbori-crna-gora/32199166.html>
- “Usvojene izmjene i dopune Zakona o akcizama”, Pobjeda, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.pobjeda.me/clanak/damjanovic-set-poreskih-akata-bitrebalo-da-odredimo-prije-predsjednicke-kampanje>
- “Konjević: DF, URA, Demokrate izglasali Spajićeve loše predloge; Spajić: Inflacija bila tri odsto kada smo to predlagali”, Vijesti, 2023b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/645569/konjevic-df-ura-demokrate-izglasali-spajiceve-lose-predloge-spajic-inflacija-bila-tri-odsto-kada-smo-to-predlagali>

- “Usvojene izmjene i dopune Zakona o akcizama”, Pobjeda, 2023b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.pobjeda.me/clanak/damjanovic-set-poreskih-akata-bi-trebalo-da-odredimo-prije-predsjednicke-kampanje>
- “Jaćimović: Stabilizacija cijena ove godine”, Portal Analytics, 2023, lëshuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.portalanalitika.me/clanak/jacimovic-stabilizacija-cijena-ove-godine>
- “Od utorka snižene cijene u sklopu akcije Stop inflaciji”, Mina, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://mina.news/mina-business-ekonomске-vijesti-iz-crne-gore/od-utorka-snizene-cijene-u-sklopu-akcije-stop-inflaciji/>
- “MERT: Telekomunikacioni operatori se pridružili akciji "Stop inflaciji", News, 2023c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/653572/mert-telekomunikacioni-operatori-se-pridruzili-akciji-stop-inflaciji>
- “Đurović: Nastavljamo sa akcijom Stop inflaciji i u junu”, CDM, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.cdm.me/ekonomija/durovic-nastavljamo-sa-akcijom-stop-inflaciji-i-u-junu/>
- “VLADA CRNE GORE: SPISAK KOMPANIJA I ARTIKALA KOJE UČESTVUJU U AKCIJI STOP INFLACIJI JE AŽURAN!”, Mondo, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://mondo.me/info/Ekonomija/a1158627/Azuran-spisak-kompanija-koje-ucestvuj-u-akciji-Stop-inflaciji.html>
- “Građani Podgorice o akciji "Stop inflaciji": I hvale sniženje, i traže kvalitet”, Vijesti, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/648778/gradjani-podgorice-o-akciji-stop-inflaciji-i-hvale-snizenje-i-traze-kvalitet>
- “USSCG: Vlada da vrati umanjene akcize za gorivo, puna podrška akciji "Stop inflaciji”, Vijesti, 2023d, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/648717/usscg-vlada-da-vrati-umanjene-akcize-za-gorivo-puna-podrska-akciji-stop-inflaciji>
- “Суверена Гаранција”, Qendra Shqiptare e Botimeve, 2021a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/fz/2020/60/8550d307-5a51-44ec-8326-a5a68aec6ca6;q=granci%20sovrane>
- “Суверена Гаранција”, Qendra Shqiptare e Botimeve, 2021b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/fz/2021/20/b3be06e6-4b49-406c-b3b3-5e69563107a4;q=garancia%20sovrane>

- “Garancia Sovrane, 4 miliard lekë për sektorin e bujqësisë”, Faqja zyrtare e Ministrisë së Financave të Shqipërisë, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://financa.gov.al/garancia-sovrane-4-miliard-leke-per-sektorin-e-bujqesise/>
- “Rama: 4 mld lekë garanci sovrane për fermerët, ka përfunduar koha e bujqësisë vetmitare”. Рама: 4 милијарди леки суверена гаранција за земјоделците, времето на осамено земјоделство помина], Oranews, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.oranews.tv/vendi/rama-4-mld-leke-garanci-sovrane-per-fermeret-ka-perenduar-koha-e-bujqesise-i1027237>
- “Garanci sovrane, 1 miliardë lekë në dispozicion të fermerëve” Monitor, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.monitor.al/garanci-sovrane-1-miliarde-leke-ne-dispozicion-te-fermereve/>
- “Paketa e rezistencës sociale” Faqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Shqipërisë, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministria.al/paketa-e-rezistences-sociale/>
- “Paketa e Rezistencës, Rama takohet me pensionistët: Këtë nuk po e bën asnjë qeveri në Europë”, ABC News AL, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://abcnews.al/paketa-e-rezistences-rama-takohet-me-pensionistet-kete-nuk-po-e-ben-asnje-qeveri-ne-europe/>
- “Qeveria, propagandë me paketën sociale, jo të gjithë pensionistët përfitojnë”, Rrugapress AI, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://rrugapress.al/qeveria-propagande-me-paketen-sociale-jo-te-gjithe-pensionistet-perfitojne/>
- “Akti normativ” [Нормативен акт], Qendra Shqiptare e Publikimeve, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/akt-normativ/2022/03/18/7/ca3b4f40-b941-4a3f-94f7-b9ed559290b6;q=P%3%ABr%20transparenc%3%ABn%20dhe%20monitorimin%20e%20%3%A7mimeve%20p%3%ABr%20disa%20produkte%20ushqimore%20baz%3%AB%20dhe%20produkte%20t%3%AB%20tjera%20t%3%AB%20lidhura%20me%20to,%20si%20pasoj%3%AB%20e%20situat%3%ABs%20s%3%AB%20ve%3%A7ant%3%AB%20t%3%AB%20krijuar%20n%3%AB%20treg>
- “Për miratimin e listës së produkteve ushqimore bazë dhe produktet e tjera të lidhura me to për të cilat zbatohet situata e veçantë, sipas aktit normativ nr. 7, datë 18.3.2022” , Qendra Shqiptare e Publikimeve, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/vendim/2022/04/01/2/c5a50025-6cea-4609-80e5->

da9d06e0b343;q=P%C3%ABr%20transparenc%C3%ABn%20dhe%20monitorimin%20e%20%C3%A7mimeve%20p%C3%ABr%20disa%20produkte%20ushqimore%20baz%C3%AB%20dhe%20produkte%20t%C3%AB%20tjera%20t%C3%AB%20lidhura%20me%20to,%20si%20pasoj%C3%AB%20e%20situat%C3%ABs%20s%C3%AB%20ve%C3%A7ant%C3%AB%20t%C3%AB%20krijuar%20n%C3%AB%20treg

- “Bordi i Transparencës për çmimet: Kompanitë s'do kenë marzh fitimi! S'vendosim dot çmimet që duan!” Dritare, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://dritare.net/ekonomi/bordi-i-transparences-per-cmimet-kompanite-sdo-kene-marzh-fitimi-svendos-i720727>
- “Gjobë nga 2 deri në 10 milionë lekë për bizneset që abuzojnë me çmimet në Shqipëri” Botasot, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.botasot.info/shqiperia/1787640/gjobe-nga-2-deri-ne-10-milione-leke-per-bizneset-qe-abuzojne-me-cmimet-ne-shqiperi/>
- “Për miratimin e marzheve në bazë të monitorimit të çmimeve për produktet ushqimore bazë dhe produktet e tjera të lidhura me to, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg” Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/vendim/2022/05/04/5/1928e588-440e-4d9c-8636-af4bfa8b018c;q=P%C3%ABr%20transparenc%C3%ABn%20dhe%20monitorimin%20e%20%C3%A7mimeve%20p%C3%ABr%20disa%20produkte%20ushqimore%20baz%C3%AB%20dhe%20produkte%20t%C3%AB%20tjera%20t%C3%AB%20lidhura%20me%20to,%20si%20pasoj%C3%AB%20e%20situat%C3%ABs%20s%C3%AB%20ve%C3%A7ant%C3%AB%20t%C3%AB%20krijuar%20n%C3%AB%20treg>
- “Garancia Sovrane” [Суверена Гаранција], Qendra Shqiptare e Botimeve, 2020, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/fz/2022/81/5592a334-5f49-473a-9c03-6eead074c932;q=MIRATIMIN%20E%20GARANCIS%C3%8B%20SHTET%C3%8BROR E%20T%C3%8B%20HUAS%20ME%20BANKAT%20TREGTARE%20P%C3%8BR%20 GARANTIMIN%20E%20HUAMARRJES%20S%C3%8B%20SUBJEKTEVE,%20Q%C3%8B%20TREGTOJN%C3%8B%20ME%20SHUMIC%C3%8B%20PRODUKTE%20USHQIMORE%20BAZ%C3%8B%20P%C3%8BR%20T%C3%8B%20MUND%C3%8BSUAR%20FINANCIMIN%20E%20NEVOJSH%C3%8BM%20P%C3%8BR%20MBAJTJEN%20E%20REZERVAVE,%20ME%20Q%C3%8BLLIM%20P%C3%8BRБЛЕКИМИН%20E%20SITUAT%C3%8BS%20S%C3%8B%20VE%C3%87ANT%C3%8B%20T%C3%8B%20 KRIJUAR%20N%C3%8B%20TREG,%20SI%20DHE%20P%C3%8BR%20P%C3%8BR>

CAKTIMIN%20E%20KUSHTEVE%20DHE%20KRITEREVE%20T%C3%8B%20MARR%20C3%8B%20VESHJES%20S%C3%8B%20GARANCIS%C3%8B%20DHE%20MARR%C3%8B%20VESHJES%20S%C3%8B%20MIR%C3%8B%20KBUPTIMIT

- “Qeveria, 3 mld lekë garanci sovrane për bizneset që tregtojnë produktet e shportës”, Oranews, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.oranews.tv/vendi/qeveria-miratton-garancine-sovrane-prej-3-mld-lekesh-per-bizneset-qe-tregto-i1043680>
- “Zbardhet shuma/ Qeveria 3 mld lekë garanci sovrane për bizneset që tregtojnë produktet e shportës: Rrisni rezevrat ushqimore, nëse s’iu shiten, jua blen shteti” Shqiptarja, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://shqiptarja.com/lajm/zbardhet-shuma-qeveria-3-mld-leke-garanci-sovrane-per-bizneset-qe-tregtojne-produktet-e-shportes-rrisni-rezevrat-ushqimore-nese-siu-shiten-jua-blen-shteti>
- “Për miratimin e marzheve në bazë të monitorimit të çmimeve për produktet ushqimore bazë dhe produktet e tjera të lidhura me to, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg” , Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/vendim/2022/06/27/7/988222fe-87e3-462c-b92c-9d0c72b0727a;q=P%C3%ABr%20transparenc%C3%ABn%20dhe%20monitorimin%20e%20%C3%A7mimeve%20p%C3%ABr%20disa%20produkte%20ushqimore%20baz%C3%AB%20dhe%20produkte%20t%C3%AB%20tjera%20t%C3%AB%20lidhura%20me%20to,%20si%20pasoj%C3%AB%20e%20situat%C3%ABs%20s%C3%AB%20ve%C3%A7ant%C3%AB%20t%C3%AB%20krijuar%20n%C3%AB%20treg>
- Ревидирани марѓи на профит, Qendra Shqiptare e Botimeve, 2022d, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://qbz.gov.al/eli/fz/2022/110/ede7a787-0554-475a-8558-58d8b52016fd;q=bordi%20i%20transparences>
- “Paketa e re e Rezistencës Sociale, mbështetje afatmesme dhe të qëndrueshme për përblekimin e pasojave të krizës globale” , Faqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Shqipërisë, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministria.al/newsroom/paketa-e-re-e-rezistences-sociale-mbeshtetje-afatmesme-dhe-te-qendrueshme-per-perblekimin-e-pasojave-te-krizes-globale/>
- “Efektet e Paketës së Re të Rezistencës Sociale”, Monitor, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.monitor.al/efektet-e-paketes-se-re-te-rezistences-sociale/>

- “Paketa e rezistencës sociale, kush përfiton e kush mbetet jashtë?”, Citizens Channel, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://citizens-channel.com/2022/09/09/paketa-e-rezistences-sociale-kush-perfiton-e-kush-mbetet-jashte/>
- “Paketa antikrizë, Rama: Riindeksim brenda të njëjtit vit, shkon në 9.5% rritja e pensioneve”, ATA, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://ata.gov.al/2022/09/08/paketa-antikrize-rama-riindeksim-brenda-te-njejit-vit-shkon-ne-9-5-rritja-e-pensioneve/>
- “Paketa antikrizë, 52 milion euro për familjet në nevojë – Ndryshon buxheti/ Ibrahimaj: Masa për përblekimin e çmimeve, shkurtohen fondet për investime”, Scantv, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://scantv.al/paketa-antikrize-52-milion-euro-per-familjet-ne-nevoje-ndryshon-buxheti-ibrahimaj-masa-per-perblekimin-e-cmimeve-shkurtohen-fondet-per-investime/>
- “Tabaku: E papranueshme rritja e çmimit të energjisë në kohë krize, qeveria vetëm ankohet, nuk ofron zgjidhje. Аглекии: Paketa antikrizë, qesharake”, Balkanweb, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.balkanweb.com/tabaku-e-papranueshme-rritja-e-cmimit-te-energji-se-ne-kohe-krize-qeveria-vetem-ankohet-nuk-ofron-zgjidhje-aglekiu-paketa-antikrize-qesharake/>
- “Vendimi i Bordit të Transparencës datë 29.3.2022”, Faqja zyrtare e Ministrisë Shqiptare të Financave dhe Ekonomisë, 2022, aksesuar më 16 korrik, nga <https://financa.gov.al/vendimi-i-bordit-te-transparences-date-29-3-2022/>
- “Bordi i Transparencës vendos për çmimet e reja të karburanteve” Albanian Post, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://albanianpost.com/bordi-i-transparences-vendos-per-cmimet-e-reja-te-karburanteve/>
- “Afrimi i zgjedhjeve, qeveria ul çmimin e naftës dhe benzinës. Bordi i transparencës e bën natën ditë, dy mbledhje brenda 24 orësh” [Наближувајќи се до изборите, власта ги намалува цените на нафтата и бензините. Одборот за транспарентност ја претвора ноќта во ден, два состаноци во рок од 24 часа, Balkanweb, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet https://www.balkanweb.com/bordi-i-transparences-ndryshon-cmimet-ja-sa-do-te-tregtohen-karburantet-ne-vend/?fbclid=IwAR1u5JAYnjTu9GCDZaU-IZ7TZe8CRTI69hA6WVef_aHXTvx3fZnDSv6lcrc
- Vendim për kompensimin e shumës së tërhequr, Uebfaqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet

<https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/05/Vendimet-nga-mbledhja-e-12-te-e-Qeverise.pdf>

- Vendimi për të lejuar qytetarët të tërheqin 10% të kursimeve të tyre pensionale, Faqja zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2020, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/05/Vendimet-nga-mbledhja-e-12-te-e-Qeverise.pdf>
- “Plani i Rimëkëmbjes së Qeverisë, 10 përqind i Trustit: Pse kjo masë funksionon?” Institute for Development Policy, 2020, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet https://indep.info/wp-content/uploads/2020/07/INDEP_Analize-mbi-masen-10.pdf
- “Tërheqja e 10 përqindëshit të Trustit, rreth 120 milionë euro do t’iu rimburohen qytetarëve në pesë vitet e ardhshme”, Telegraphs, n.d., aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://telegrafi.com/terheqja-e-10-perqindeshit-te-trustit-rreth-120-milione-euro-tiu-rimburohen-qytetareve-ne-pese-vitet-e-ardhshme/>
- “Ministria e Financave nuk tregon se si dhe kur do të zbatohen masat e Pakos së ‘Ringjlekijes Ekonomike’” [Министерството за финансии не посочува како и кога ќе се спроведат мерките од Paketot „ekonomска prerodba“], Klekixo, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://klekixo.com/gjate/ministria-e-financave-nuk-tregon-se-si-dhe-kur-do-te-zbatohen-masat-e-pakos-se-ringjlekijes-ekonomike/>
- “Bajrami thotë se nuk ka Pako të ringjlekijes ekonomike prej 420 milionë euro” [Байрами вели дека нема пакет за ekonomско zздравување од 420 милиони eвра], Koha, 2021, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/297423/bajrami-thote-se-nuk-ka-pako-te-ringjlekijes-ekonomike-prej-420-milione-euro/>
- “Sa mjete ka ndare Qeveria e Kosoves nga Programi i Ringjlekijes Ekonomike gjate periudhes korrik-dhjetor 2022?” [Колку средства има одвоено Владата на Косово од Програмата за ekonomско zживување во периодот јули-декември 2022 година?], Instituti Gap, 2023, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.institutigap.org/lajme/3044>
- Vendimi 5/55, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/05/Vendimet-e-mbledhjes-se-55-1.pdf>
- Vendimi 01/60, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/05/Vendimi-i-mbledhjes-se-60-te-te-Qeverise-1.pdf>

- “Edhe LDK-ja paralajmëron protestë kundër shtrenjtimit të energjisë” [Дури и ЛДК најавува протест против поскапувањето на енергијата], Koha, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/306968/edhe-ldk-ja-paralajmeron-proteste-kunder-shtrenjtimit-te-energji-se/>
- “Kriza energjetike: Qeveria jep 90 milionë euro, qytetarët duan masa shtesë” [Енергетска криза: Владата дава 90 милиони евра, граѓаните бараат дополнителни мерки], Koha, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/309596/kriza-energjetike-qeveria-jep-90-milione-euro-qytetaret-duan-masa-shtese/>
- “BE-ja zotohet ta ndihmojë Kosovën në sektorin e energjisë” [ЕУ вети дека ќе му помогне на Косово во енергетскиот сектор], Koha, 2022c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/348319/be-ja-zotohet-ta-ndihmoje-kosoven-ne-sektorin-e-energji-se/>
- Vendimi 02/66, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/05/Vendimet-e-mbledhjes-se-66-te-te-Qeverise.pdf>
- Udhëzimi Administrativ, Uebfaqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/07/UDHEZIM-ADMINISTRATIV-QRK-NR-032022-PER-RREGULLIMIN-E-CMIMEVE-TE-PRODUKTEVE-TE-NAFTES-DHE-KARBURANTEVE-TE-RIPERTERISHME-DHE-MASAT-E-TJERA-MBR-1.pdf>
- “Qeveria merr vendim për rregullimin e çmimit të naftës” [Владата донесе одлука за корекција на цената на нафтата], Radio Evropa e Lirë Kosova, 2022a, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.evropaelire.org/a/cmimet-e-kraburanteve-qeveria-e-kosoves-vendimi/31909794.html>
- “Skadimi i vendimit për çmime tavan, ky është çmimi i derivateve të naftës sot” [Истекува одлуката за плафонски цени, ова е цената на нафтениите деривати денеска], Klekixo, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://klekixo.com/lajm/skadimi-i-vendimit-per-cmime-tavan-ky-eshte-cmimi-i-derivateve-te-naftes-sot/>
- Vendimi 09/69, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022d, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/05/Vendimet-e-mbledhjes-se-69-te-te-Qeverise-1.pdf>

- “Ndalohet përkohësisht eksporti i disa produkteve bazike agro-ushqimore” [Привремено е забранет извозот на некои основни земјоделско-прехранбени производи], Klekixo, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://klekixo.com/lajm/ndalohet-perkohesisht-eksporti-i-disa-produkteve-bazike-agro-ushqimore/>
- “Kosova ndalon eksportin e disa produkteve ushqimore” [Косово забрани извоз на некои прехранбени производи], Radio Evropa e Lirë Kosova, 2022b, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.evropaelire.org/a/kosova-ndalon-eksportin-e-disa-produkteve-ushqimore/31801292.html>
- “Konfuzioni për kohëzgjatjen e rezervave të Kosovës” [Конфузија околу времетраењето на резервите на Косово], Radio Evropa e Lirë Kosova, 2022c, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.evropaelire.org/a/rezervat-shteterore-te-kosoves/31756261.html>
- “Qeveria ndan 1,7 milionë euro për 34 mijë pako ushqimore për familjet në nevojë” [Владата издвојува 1,7 милиони евра за 34.000 пакети со храна за семејствата кои имаат потреба], Koha, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/323008/qeveria-ndan-1-7-milione-euro-per-34-mije-pako-ushqimore-per-familjet-ne-nevoje/>
- Vendimi 21/94, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022f, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/08/Vendimet-e-Mbledhjes-se-94-te-te-Qeverise-1-final.pdf>
- Vendimi 03/97, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022e, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/09/Vendimet-e-mbledhjes-se-97-te-te-Qeverise-1.pdf>
- “Kush do të përfitojë nga masa e qeverisë për subvencionim të rrymës?” [Koj ќе има корист од владината мерка за субвенционирање на струја?], Kosova Energy, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 përmes Kush do të përfitojë nga masa e subvencionimit të energjisë elektrike nga qeveria?
- “Haxhimusa: Izolimi i shtëpive, i rëndësishëm, por vonë për këtë dimër” [Хаџимуса: Изолација на куќи, важна, но доцна за оваа зима], Koha, 2022e, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/346984/haxhimusa-subvencionimi-i-energji-se-me-6-mln-euro-nje-pike-uj-ne-gur-te-nxehte-qe-avullohet-shpejt/>
- “Përfundon subvencionimi i rrymës për kursimtarët” [Завршува субвенцијата за струја за штедачите], Koha, 2022e, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/375181/perfundon-subvencionimi-i-rrymes-per-kursimtaret/>

- “Ministri i Financave tregon se kur pritet të shpërndahen shtesat nga 100 euro” [Министерот за финансии посочува кога се очекува да се распределат надоместоците од 100 евра], Klekixo, 2022с, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://klekixo.com/lajm/ministri-i-financave-tregon-se-kur-pritet-te-shperndahen-shtesat-nga-100-euro/>
- Vendimi 31/99, Faqja Zyrtare e Këshillit të Ministrave të Kosovës, 2022h, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/09/Vendimet-e-Mbledhjes-se-99-te-te-Qeverise-se-Republikes-se-Kosoves-1..pdf>
- Konferencë për shtyp, Unioni i Sindikatave të Pavarura të Kosovës, 2022, publikuar në Facebook, aksesuar më 16 korrik 2023 përmes https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0RVrev6b47E4SmRh6Naq9mPqoKi1it3DUKeeYn5Ago5m33YqAXnAmUJy7c9dVGNX4l&id=1516367828616343
- “Njëqind eurot shtesë - ndihmë a lëmshë” [Дополнителни сто евра - помош или милостина], Radio Evropa e Lirë Kosovë, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 преку <https://www.evropaelire.org/a/qeveria-plani-per-rritjen-e-pages-minimale/31799937.html>
- “Rizvanolli prezanton masat për subvencionim të energjisë: Do t’ia kursejnë shtetit 12 mln euro” [Ризваноли ги презентира мерките за субвенционирање на енергијата: Ќе и заштедат на државата 12 милиони евра], Koha, 2022h, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.koha.net/arberi/346859/rizvanolli-prezanton-masat-per-subvencionim-te-energji-se-do-tia-kursejne-shtetit-12-mln-euro/>
- “Qeveria subvencionon pajisjet efikase për ngrohje për qytetarë” [Владата субвенционира ефикасна опрема за греење на граѓаните], Radio Evropa e Lirë Kosova, 2022d, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://www.evropaelire.org/a/qeveria-energjia-pajisjet-subvencionimi-/32068063.html>
- “PROJEKTLIGJI PËR MASAT E PËRKOHSHME TË PRODUKTEVE THEMELORE NË RASTE TË VEÇANTA TË DESTABILIZIMIT NË TREG” [ПРЕДЛОГ ЗАКОН ЗА ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ НА ОСНОВНИ ПРОИЗВОДИ ВО ПОСЕБНИ СЛУЧАИ НА ДЕСТАБИЛИЗАЦИЈА НА ПАЗАРОТ] Uebfaqja zyrtare e Kuvendit të Kosovës, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet https://www.kuvendikosoves.org/Uploads/Data/Documents/PLpermasateperkohshmeteproduktevethemelore-destabilizimitnetreg_quXHaxVSB6.pdf
- “Kuvendi miraton projektligjin për masat e përkohshme për produktet esenciale” [Собранието го изгласа предлог-законот за времени мерки за суштински

производи], Klekixo, 2022, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://клекихо.com/lajm/kuvendi-miraton-projektligjin-per-masat-e-perkohshme-per-produktet-esenciale/>

- “Miratohet Projektligji për vendosjen e çmimeve tavan në produktet themelore” [Се одобрува предлог-законот за утврдување на плафонски цени за основните производи], Klekixo, 2022e, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://клекихо.com/lajm/miratohet-projektligji-per-vendosjen-e-cmimeve-tavan-ne-produktet-themelore/>
- “Çmimet tavan për produktet esenciale, opozita kërkon që të rishkruhet projektligji” [Плафонски цени за основните производи, опозицијата бара предлог-законот да се преработи], Klekixo, 2022f, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://клекихо.com/gjate/analize/cmimet-tavan-per-produktet-esenciale-opozita-kerkon-ge-te-rishkruhet-projektligji/>
- “LDK e çon në Kushtetuese Projektligjin për masat e përkohshme për produktet esenciale” [ЛДК пред Уставниот суд го носи предлог-законот за временни мерки за суштински производи], Klekixo, 2022e, aksesuar më 16 korrik 2023 nëpërmjet <https://клекихо.com/lajm/ldk-e-con-ne-kushtetuese-projektligjin-per-masat-e-perkohshme-per-produktet-esenciale/>
- “WESTERN BALKANS REGULAR ECONOMIC REPORT: Testing Resilience” [RAPORT I RREGULLT EKONOMIK MBI BALLKANIN PERËNDIMOR], Grupi i Bankës Botërore, 2023